

SPRAVODAJCA

ŽILINSKEJ UNIVERZITY V ŽILINE

3/2022

MÁJ-JÚN 2022

ROČ. XL



OBSAH

6 Rozhovor s Martinom Klimom

Pán profesor v rozhovore hovorí, že dnešné počítače sú založené najmä na algoritmickom spracovaní informácie vtelenom do programu, memristorové počítače v budúcnosti by boli založené na kognitívnom počítaní, čo je to zásadný rozdiel v architektúre počítačov. V akom časovom horizonte by bolo možné prejsť na takéto počítače, si však netrúfa odhadnúť, pretože na rozhodovanie o životnosti technológií nemá vplyv len kvalita riešenia, ale aj ekonomické a obchodné záujmy trhu.



OBSAH

3	EDITORIÁL
4	REKTORÁT INFORMUJE
5	POĎAKOVANIE REKTORA UNIZA AKADEMICKÉJ OBCI
6	ROZHOVOR: Vysoká škola mi umožnila žiť tvorivo
9	NOVÝ DOCENT
9	VÝROČNÁ KONFERENCIA EUA V BUDAPEŠTI
10	REKTOR UNIZA ODOVZDAL UDELENÉ TITULY
11	UNIZA TESTUJE MOBILNÚ NABÍJACIU JEDNOTKU
12	ÚSPEŠNÝ ABSOLVENT: Som maximálne sústredený a pripravený plniť výzvy
14	40 ROKOV S VAMI
17	KONFERENCIA ZLIEVAČOV – SPOLUPRÁCA
17	KONFERENCIA COLLOQUIUM
18	ROZHOVOR: Prišla som sem s mierom a láskou
20	100 ROKOV OZT
20	KAJ FHV UNIZA NAVŠTÍVILI ŽIACI ZO ZŠ KARPATSKÁ
21	ZÍSKAVANIE PRAKTICKÝCH ZRUČNOSTÍ ŠTUDENTOV
21	VÝCVIK LEKTOROV Z FBI UNIZA V RÁMCI PROJEKTU TEACHMERGENCY
22	ZÁVEREČNÝ WORKSHOP STAKEHOLDEROV PROJEKTU CHANGE
22	PUTOVNÝ POHÁR UDRŽALI NA PÔDE FBI UNIZA
23	SLÁVNOSTNÉ ODOVZDÁVANIE CERTIFIKÁTOV
23	POĎAKOVANIE NADÁCII INPROP
23	JARNÉ UPRATOVANIE NA FRI UNIZA
23	TURNAJ FIRST LEGO LEAGUE 2022 NA FRI UNIZA
24	INFORMÁCIE ZO ZASADNUTIA AS UNIZA
25	MEDZINÁRODNÁ KONFERENCIA ELEKTRO 2022
26	AKADEMICKÉ MAJSTROVSTVÁ SR 2022
27	VYSOKOŠKOLSKÁ BEDMINTONOVÁ LIGA UNIZA
27	PRESTÍŽNY 5-HODINOVÝ MARATÓN VO FUTSALE
27	REKORDNÁ ÚČAŠŤ NA BEHU DO STREČNIANSKYCH HRADNÝCH SCHODOV
28	SELL GAMES

11 UNIZA testuje mobilnú nabíjaciu jednotku

Na Rektoráte Žilinskej univerzity sa otvorilo prvé verejné testovanie mobilnej nabíjacej jednotky pre elektrické vozidlá. Testovanie sa uskutočňuje v rámci projektu UMC. Účastníkom boli prezentované aktuálne informácie o elektrickej mobilite a vodiči elektromobilov sa dozvedeli o možnosti bezplatného nabíjania svojich elektrických vozidiel mobilnou nabíjacou jednotkou.



14 40 rokov s vami

V roku 2022 oslavuje Spravodajca Žilinskej univerzity v Žiline 40 rokov, odkedy začal oficiálne písať svoje riadky. Na svo-

jich stránkach vytrvalo informuje o živote najprv Vysokej školy dopravnej, neskôr Žilinskej univerzity.





Vydáva:

Žilinská univerzita v Žiline

Redakcia:

výkonná redaktorka: Mgr. Eva Vlčková,

foto: Cyril Králik,

grafika: Mgr. Andrej Kurečka,

predseda redakčnej rady:

prof. Ing. Jozef Ristvej, PhD., prorektor UNIZA.

Členovia redakčnej rady:

FPEDAS: doc. Ing. Jarmila Sosedová, PhD.,

SjF: prof. Ing. Eva Tillová, PhD.,

FEIT: doc. PaedDr. Peter Hockicko, PhD.,

SvF: Ing. Arch. Peter Krušínský, PhD.,

FBI: Mgr. Valéria Moricová, PhD.,

FRI: doc. Mgr. Jakub Soviár, PhD.,

FHV: PhDr. Slavka Pitoňáková, PhD.,

Rektorát: Mgr. Adriana Valentovičová,

ÚTV: PaedDr. Ľudmila Malachová,

ÚCV: Ing. Martina Kardošová.

Foto na obálke:

Cyril Králik: Študenti

Príspevky posielajte na:

e-mail: spravodajca@uniza.sk

Uzávierka nasledujúceho čísla je

7. októbra 2022

Vychádza ako dvojmesačník (okrem
prázdnin). **Nepredajné!**

Tlač:

EDIS-vydavateľstvo UNIZA, Univerzitná 1,
010 26 Žilina

Registrácia MK SR EV 4394/11.

ISSN 1339-4134

**Redakcia si vyhradzuje právo
na úpravu rukopisov.**

Adresa vydavateľa: Univerzitná 8215/1,
010 26 Žilina, IČO: 00397563



ČÍTAJTE AJ ONLINE

EDITORIÁL



Pavol Rafajdus
prorektor pre vedu a výskum

Milé kolegyné, kolegovia, študenti,

takto pred rokom som sa Vám prihovril prostredníctvom nášho univerzitného časopisu. Mali sme za sebou pandemický semester bez našich študentov, teda iba v online prostredí. Som preto veľmi rád, že tento letný semester sa mohol uskutočniť takmer plnohodnotne, s fyzickou prítomnosťou študentov.

V máji 2022 bola úspešne realizovaná posterová prezentácia priebežných výsledkov projektov doktorandov a vedecko-pedagogických zamestnancov do 35 rokov v rámci Grantového systému UNIZA. Týmto ďakujem všetkým zúčastneným za ich podnetnú tvorivú výskumnú činnosť a inšpiráciu aj pre ostatných členov akademickej obce alebo študentov. Do hlasovania o napulárneš poster sa zapojilo viac ako 600 ľudí.

Slová povzbudenia si dovoľm adresovať aj kolegom, ktorí v súčasnom období aktívne spolupracujú na ďalších zložitých a neľahkých krokoch procesu akreditácie.

Prezentácia úrovne kvality vzdelávacej a vedeckej inštitúcie má viacero foriem. Kvalita vzdelávania je vnímaná najmä úrovňou absolventov, ktorých rady sa v týchto dňoch rozširujú. Štátne skúšky sú bránou k ďalšiemu kroku na ceste za rozvojom a následné promócie krátkym poďakovaním

za uplynulé roky prekonávania prekážok a zvládania neraz komplikovaných situácií.

Vedecké pôsobenie univerzity je prezentované svojimi výstupmi a verím, že tieto výsledky potvrdia postavenie našej univerzity medzi tými najkvalitnejšími univerzitami na Slovensku a som presvedčený, že aj vďaka svojim zamestnancom medzi tých najlepších určite patrí. Verím, že aj nový spôsob periodického hodnotenia úrovne vedeckovýskumnej činnosti tomu pomôže, pretože je zamerané najmä na kvalitu našich výstupov. Veľkou ambíciou v budúcom období je zvýšenie miery zapojenia do medzinárodných projektových schém a rozvoj aktivít v perspektívnych oblastiach vedy a výskumu. Silnú podporu majú iniciatívy zamerané na zvyšovanie povedomia u zahraničných partnerov s vyústením do rozširovania radov excelentných pracovísk univerzity smerom k formovaniu špičkových tímov.

Akademický rok 2021/2022 v zimnom semestri ovplyvňovala pandemická situácia, od marca tohto roku sme svedkami vojnového konfliktu, ktorý je pre nás, aj vzhľadom na imigračný vývoj, dôvodom na neustále sledovanie aktuálnych informácií a vyjadrenie podpory tým, ktorým vzhľadom na svoje možnosti pomôcť môžeme. Budme ústretoví a solidárni.

Súčasná situácia však umožňuje prezenčnú účasť na mnohých odborných podujatiach a konečne po dlhom období online stretnutí je možné sa osobne pozdraviť s kolegami a výskumnými partnermi počas osobnej účasti na vedeckých konferenciách. Prajem Vám všetkým, aby nielen na týchto inšpirujúcich stretnutiach vznikali nové a nové riešenia a inovácie, ktoré budú naplňovať svojich nositeľov radosťou, vierou v zmysluplnosť a v konečnom dôsledku aj nádejou v lepšiu budúcnosť – univerzity, Slovenska a celej spoločnosti.

S blížiacim sa dovolenkovým obdobím prajem Vám všetkým načerpanie nových, tvorivých síl a v neposlednom rade príjemné letné dni v kruhu Vašich najbližších.

V REBRÍČKU ROUND UNIVERSITY RANKING SA PRVÝKRÁT UMIESTNILA ŽILINSKÁ UNIVERZITA V ŽILINE

UNIZA sa v rebríčku ROUND UNIVERSITY RANKING 2022 (RUR) umiestnila prvýkrát od jeho vzniku, a to na 658. mieste. V rebríčku sa umiestnili dve slovenské univerzity, Univerzita Komenského v Bratislave a UNIZA.

Rebríček je zostavený na základe 20 indikátorov, ktoré tvoria 4 oblasti hodnotenia: výučba (40 %), výskum (40 %), medzinárodná rôznorodosť (10 %) a finančná udržateľnosť (10 %). Rebríček čerpá podklady z Clarivate Analytics, inštitucionálnych informácií a z bibliometrických údajov databázy Web of Science.

Rebríček RUR je jedným z viacerých svetových rankingov, ktoré hodnotia výskumné univerzity. V aktuálnej trinástej edícii hodnotili 1150 univerzít z 85 krajín. Vo finálnej verzii rebríčka sa umiestnilo 1024 univerzít zo 76 krajín sveta. Dominuje v ňom Európa s 394 univerzitami, z Ázie sa umiestnilo 384 škôl, 166 zo Severnej Ameriky, 35 z Ocieánie, 25 z Afriky a 20 z Latinskej Ameriky. ●



SLÁVNOSTNÉ OTVORENIE ATLETICKÉHO OVÁLU

Dňa 27. júna 2022 sa v doobedňajších hodinách slávnostne otvorí 400-metrový atletický ovál s ôsmimi dráhami, ktorý ako prvý odskúša a slávnostne otvorí riaditeľ VŠC DUKLA Banská Bystrica a bývalý olympijský víťaz z Ria Matej Tóth. Podujatia sa zúčastní viac než stovka pozvaných hostí, a to vrátane primátora mesta Žilina, prezidenta Slovenského atletického zväzu, zástupcu zhotoviteľa diela, trénerov Žilinskej atletiky, ako aj ďalších významných osobností spoločenského a kultúrneho života.

Na novej bežeckej dráhe svetovej úrovne, futbalovom ihrisku s novými tribúnami a športoviskách, si môžu naši zamestnanci a študenti zašportovať už v letných mesiacoch. O podmienkach vstupu budeme čoskoro informovať. Športovisko bude otvorené aj pre verejnosť. ●

ČESTNÝ DOKTORÁT PRE PROFESORKU BAJCSY

2. júna 2022 si pani profesorka Ružena Bajcsy prevzala z rúk rektora UNIZA profesora Jozefa Jandačku čestný doktorát Dr.h.c., ceremónia sa uskutočnila na pôde ČVUT v Prahe po 2,5 ročnom čakaní od udelenie čestného doktorátu (Vedecká rada UNIZA schválila udelenie Dr.h.c. na svojom zasadnutí 21. novembra 2019). Profesorka Bajcsy pri svojom prejave vyzdvihla našu spoluprácu a dodala: „Vždy som verila, že technológie a veda majú slúžiť ľuďom. Celú svoju kariéru som hľadala spôsoby, ako môžu byť technika, informatika a technológie v službách spoločnosti.“ ●



POĎAKOVANIE REKTORA UNIZA AKADEMICKEJ OBCI



Vážená akademická obec, milí naši študenti,
vážené kolegyně, vážení kolegovia,

začínajúci akademický rok 2022/2023 je pre našu Alma Mater významnou udalosťou. Pripomenieme si 70. výročie vzniku Žilinskej univerzity v Žiline. Mal som tú príležitosť za ostatné štvorročné funkčné obdobie posilniť jej infraštruktúru a verím, že ju zanechávam v dobrej a najmä tvorivej kondícii. Bolo to mimoriadne náročné obdobie. Stretli sme sa totiž s niečím úplne neznámym – pandémiou, ktorá menila naše zaužívané stereotypy, ale zároveň nás naučila myslieť a pracovať v nových zložitých podmienkach. Naše organizačné i pedagogické schopnosti sme boli nútení testovať priamo v krízových situáciách. Som veľmi rád, že sme zvládli online výučbu, celý proces vzdelávania ako i chod univerzity počas Covidu.

I napriek tomu sa nám podarilo splniť všetky ciele, ktoré sme si nastavili na začiatku môjho funkčného obdobia, predovšetkým pozdvihnúť postavenie univerzity v rámci Slovenska, a to i v širšom medzinárodnom meradle, zaviesť vnútorný systém kvality, zlepšiť propagáciu študijných programov, zastaviť pokles počtu nastupujúcich študentov, vytvoriť grantový fond pre študentov a mladých zamestnancov, vybudovať poradenské a kariérne centrum, dosiahnuť efektívnejšie publikovanie výsledkov základného a aplikovaného výskumu, motivovať zamestnancov i doktorandov k publikovaniu s kvalitnejšími výstupmi, vybudovať medzinárodné konzorciá, stabilizovať zamestnancov, zabezpečiť viacdrojové financovanie univerzity i rast miezd, zefektívniť elektronizáciu procesov a mnohé ďalšie.

Som veľmi rád, keď vidím v našom areáli zrekonštruované vzdelávacie budovy, internáty a laboratóriá, vybudovaný atletický štadión, zrekonštruované telocvične, nové parkovisko Fakulty riadenia a informatiky, pokročilú výstavbu materskej škôlky, revitalizované a ozelenené vonkajšie priestory ako i využívanie obnoviteľných zdrojov energie pri energetickom zabezpečení univerzity.

Veľmi ma teší, že v tohtoročnom rebríčku Round University Ranking v ročníku za rok 2022 sa umiestnili dve slovenské vysoké školy – Univerzita Komenského spolu so Žilinskou univerzitou. Veľmi dobre sme obstáli i v iných medzinárodných rankingoch, kde sme sa v rámci slovenských univerzít pohybovali na treťom až piatom mieste. Je to výsledok vašej práce, čo si veľmi vážim a za čo vám veľmi pekne ďakujem. Ak si chceme tieto pozície obhájiť, resp. vylepšiť, je jednoznačne potrebné pokračovať v efektívnom a zmysluplnom publikovaní výsledkov výskumnej činnosti na univerzite.

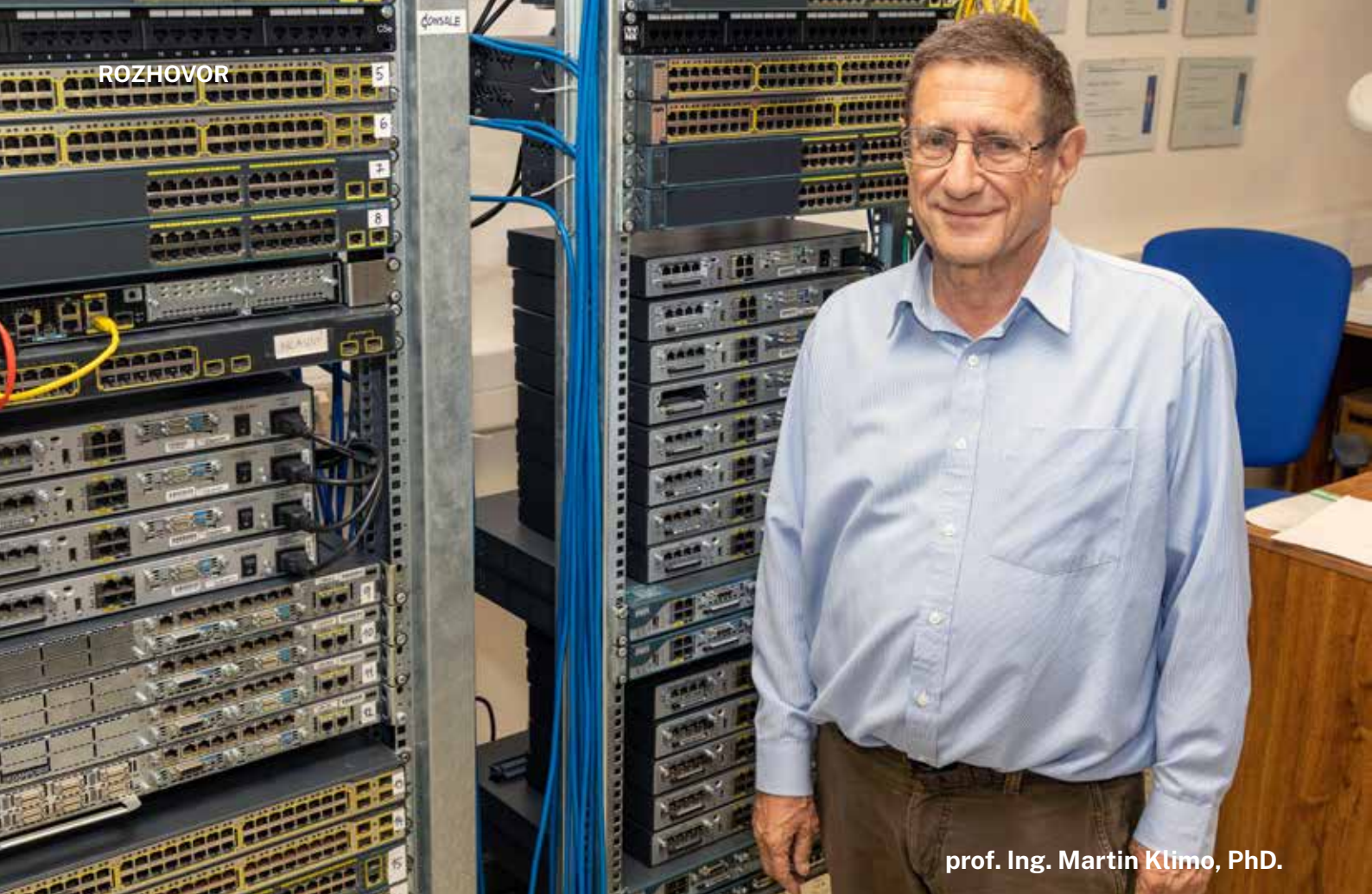
Za veľmi dôležité považujem posúvanie našej univerzity dopredu. Preto je nevyhnutné budovať excelentné a špičkové vedeckovýskumné kolektívy. Veľmi si vážim i záujem o našich absolventov zo strany zamestnávateľov. Patríme totiž medzi univerzity, ktorých absolventi sú veľmi žiadaní. Tieto priority majú dopad nielen na postavenie našej univerzity, ale aj na jej rozpočet.

Veľkú časť môjho funkčného obdobia sme venovali zavedeniu vnútorného systému kvality a zosúladovaniu študijných programov v rámci štandardov SAAVŠ. Viem, že mnohí z vás ste neboli z toho nadšení, avšak z pozície vedenia univerzity sme robili všetko preto, aby sme vás čo najviac odbremenili. Je samozrejmé, že samotná práca na zosúladovaní už musela zostať na vás. Môžeme s čistým svedomím konštatovať, že sa nám podarilo zaviesť vnútorný systém kvality a neskromne si dovoľm poznamenať, že sme vzorom i pre ostatné univerzity na Slovensku. Bol by som veľmi rád, aby sme vnútorný systém kvality ďalej rozvíjali a úspešne akreditovali. Osobne si myslím, že tak ako je nastavený, môže prispieť k zvyšovaniu kvality vzdelávania na univerzite a príprave absolventov pre prax, ktorí budú spĺňať požiadavky praxe a budú mať najnovšie poznatky získané absolvovaním študijného programu. Vnútorného systému kvality vzdelávania sa netreba báť, ale treba ho uchopiť za správny koniec z hľadiska požiadaviek na zvyšovanie kvality vzdelávania.

Počas môjho funkčného obdobia sme zmenili logo univerzity, ktoré vyjadruje jej modernosť. Osobne si myslím, že patríme k moderným univerzitám. Postavili sme monument univerzity, ktorý má názov „Pulzujúce srdce univerzity“. Je to znak, ktorý má symbolizovať jej vnútorný život. Bol by som veľmi rád, aby nešlo len o symbol, ale o skutočné vyjadrenie existencie a vzťahu zamestnancov i študentov k našej Alma Mater. Želám našej univerzite, aby čo najviac srdc našich zamestnancov i študentov tlklo pre túto univerzitu.

Funkčné obdobie v rokoch 2018 – 2022 bolo veľmi komplikované a neľahké, preto s úprimnou pokorou chcem poďakovať celej akademickému obci, spolupracovníkom, kolegyniam, kolegom, doktorandom i študentom za spoluprácu. Želám našej univerzite, zamestnancom i študentom, aby i v budúcnosti pokračovali v začatých trendoch, aby sme i naďalej boli úspešnou univerzitou. Novému vedeniu želim veľa tvorivých impulzov, priaznivé podmienky na prácu, správne a dobré rozhodnutia.

Jozef Jandačka



prof. Ing. Martin Klimo, PhD.

VYSOKÁ ŠKOLA MI UMOŽNILA ŽIŤ TVORIVO

TEXT EVA VLČKOVÁ

FOTO CYRIL KRÁLIK

Na univerzite pôsobí takmer 55 rokov, nedávno mu bol udelený titul „profesor emeritus“, bol vedúcim katedry informačných sietí 17 rokov, predsedom Akademického senátu FRI, členom AS UNIZA, zúčastnil sa na mnohých odborných študijných po- bytoch, bol zapojený v množstve projektov, členom predsedníctva Rady vysokých škôl a národný delegát pre 7. RP a Horizon 2020. Rozprávali sme sa s **prof. Ing. Martinom Klimom, PhD.**, ktorý je súčasťou kolektívu na Fakulte riadenia a informatiky UNIZA.

• **Pán profesor, keďže ste pôsobili na mnohých verejných postoch, určite Vás pozná veľa ľudí z univerzity. Ako by ste sa predstavili sám?**

Ak sa mám predstaviť, mal by som uviesť, čo ma stretlo v živote. Som na tejto škole takmer 55 rokov, začínal som ako študent na katedre telekomunikácií a možno kuriozitou je, že moja životná dráha sa uzatvára na tom istom mieste, kde som pred 55 rokmi začí- nal. Na tomto mieste, kde je teraz moja kancelária, bola vtedy stavebná buda a pred nástupom na štúdium sme mu- seli absolvovať brigádu a stavali sme cestu na Veľký Diel. Ja som teda sedel na tomto mieste ako brigádnik. Keď

som skončil ako študent, nastúpil som ako asistent na katedru technickej ky- bernetiky, ktorá sídlila v Unime vo dvore budovy A. Neskôr sa táto katedra pre- sťahovala na Veľký Diel opäť do Unima a až keď bola založená fakulta riadenia, dostal som sa na toto miesto, už do do- murovanej budovy.

• **Akým oblastiam sa venujete v profe- sijnej oblasti?**

Už ako študenta ma získal profesor Kroutl pre teóriu oznamovania a tejto oblasti sa venujem celý môj profesijný život, aj keď sa technológie v priebe- hu 50 rokov radikálne menili. Mal som šťastie, že som nastúpil na katedru

technickej kybernetiky, ktorá začala rozvíjať nielen oblasť automatického riadenia a kybernetiky, ale aj oblasť po- čítačov a programovania a ja som dostal na starosť oblasť komunikácie v počíta- čových sieťach. Bola to prvá technolo- gická revolúcia ktorú som zažil, pretože bola v období, keď začal vznikať inter- net v Spojených štátoch a prvé uzly boli pospájané do siete Arpanet, čo je záro- dok dnešného internetu.

Druhá oblasť, ktorej sa venujem, prišla, keď internet prestal byť komunikáciou len medzi počítačmi. Keď sme začínali, mali sme na katedre terminál pripojený na počítač v Prahe a prenášali sme dáta 200 bitov za sekundu, čo je dnes úsmev-

ná rýchlosť. Tak ako sa vyvíjali telekomunikačné technológie a zvyšovala sa prenosová rýchlosť, počítačové siete sa otvárali novým aplikáciám a hlavnou novou aplikáciou boli multimediálne prenosy – teda prenos hlasu a obrazu po internete. Keďže som absolvent katedry telekomunikácií, venoval som sa prenosu hlasu po internete. V tomto období som začal pracovať s profesorom Kluvánkom v oblasti teórie hromadnej obsluhy, ktorú som opäť aplikoval na počítačové siete, a štúdiom oneskorení paketov sa zjednocovala oblasť teórie oznamovania s teóriou hromadnej obsluhy. Bola to krásna syntéza dvoch vedných odvetví.

Keďže vývoj v oblasti informačných technológií ide veľmi rýchlo, znovu som zmenil oblasť výskumu a to na syntézu a rozpoznávanie reči, kde v súčasnosti pokračujem v oblasti rozpoznávania reči, alebo všeobecnejšie rozpoznávanie vzorov, pretože tam patrí aj rozpoznávanie obrazu. Musím spomenúť, že táto oblasť sa skokovo rozvinula asi pred desiatimi rokmi, keď sa objavili hlboké neurónové siete, ktoré sa ukázali ako veľmi silný nástroj pre spracovanie reči a obrazu. Je to vďaka tomu, že pokiaľ klasická teória oznamovania, ktorej som sa venoval, bola založená na lineárnych systémoch, tak neurónové siete

"Memristorové počítače by boli založené na kognitívnom počítaní."

sú predstaviteľom nelineárnych systémov a majú oveľa väčšie možnosti, ako transformovať vstupné signály do nejakých rozhodnutí. Nelineárne systémy implementované neurónovými sieťami zažívajú boom doteraz. Je to oblasť, ktorej sa kontinuálne venujem.

• Čo bude hlavnou výzvou v oblasti počítačov pre nasledujúce generácie?

V roku 2008 sa objavili nové elektronické prvky, tzv. memristory. Klasické počítače sú založené na tranzistoroch, ale memristory majú jednu zásadnú výhodu – na udržanie informácie nevyžadujú žiadnu energiu. To znamená, že obvody založené na memristoroch sú oveľa menej výkonnovo náročné ako dnešné počítače. To je hlavná výzva pre nasledujúce generácie. Pokiaľ dnes najvýkonnejší počítač, ktorý by sme mohli porovnávať s kapacitou mozgu, potrebuje 21 megawattov výkonu, tak

"Aj takúto neurčitú informáciu bude musieť vedieť v budúcnosti počítač spracovávať."

mozog potrebuje 20 wattov. To je rádo-vo šesťkrát menej, koľko potrebujeme my na rovnaký intelektuálny výkon ako vykonávame s tými najvýkonnejšími počítačmi. Je to výzva pre udržateľné spracovanie dát, aby sme znížili výkon potrebný na vysokovýkonné výpočty. Pokiaľ sú kvantové počítače stále hľadá budúcnu, nádejám sa, že práve tieto memristorové počítače by mohli byť medzikrokom od tranzistorového ku kvantovému počítaniu a v tejto oblasti takisto pracujem.

• Znamená to, že by počítače boli v budúcnosti založené na inom princípe?

Áno. Dnešné počítače sú založené najmä na algoritmickom spracovaní informácie vtelenom do programu, tieto memristorové počítače by boli založené na kognitívnom počítaní. Je to zásadný rozdiel v architektúre počítačov a zaujímavosťou je, že ak sa človek vyvíjal tak, že príroda mu vtelila kognitívne myslenie práve preto, aby mohol reagovať na to, čo vidí, najmä v prípade nebezpečenstva, tak až pred 70 rokmi sme sa dopracovali k počítačovému algoritmickému spracovaniu. Počítače teda začali s algoritmickým spracovaním a až dnes sa dostávajú tam, kde človek začal.

• Viete odhadnúť, v akom časovom horizonte by bolo možné prejsť na počítače s kognitívnym spracovaním?

Ako sa hovorí, ťažko sa predpovedá najmä budúcnosť. Nedá sa to povedať, budúcnosť nezávisí len od vývoja danej technológie. Na rozhodovanie o životnosti technológií nemá vplyv len kvalita riešenia, ale aj ekonomické a obchodné záujmy trhu. Dôkazom toho je súperenie komunikačných technológií ATM a Internetu.

• Technológie sa veľmi rýchlo menia a je potrebné sa im neustále prispôbovať. Baví Vás to ešte?

Naopak, som tejto dobe veľmi vďačný, že som zažil niekoľko technologických revolúcií. Umožňuje mi to byť neustále tvorivým. To najzaujímavejšie v akademickom živote je možnosť tvorivosti a možnosť vlastného usmerňovania

toho záujmu. Vysoká škola mi umožnila žiť tvorivo. To je hlavný motív, ktorý vidím za pôsobením na vysokej škole. V priemysle je život pravidelnejší, zameraný na biznis. Akademický život je neustále myslenie na to, čo človek robí, ale ja to beriem ako výhodu, že mi táto škola umožnila prežiť tvorivý život.

• Ako funguje rozpoznávanie reči v praxi?

Rozpoznávanie, spracovanie a generovanie reči je založené na strojovom učení. Klasická veda je založená na epistemologickom trojuholníku, kde z okolitého sveta získavame poznatky a z nich prísnu logickou cestou odvodzujeme nejaké modely. Strojové učenie si vytvára skratku a modely odvádza z dát, ktoré sú vytvárané prostredím. To znamená, že nepotrebujeme mať poznatky o riešenom probléme ako v klasickej vede a napriek tomu sa ukazuje, že aj bez získania takýchto poznatkov formou nelineárneho riešenia strojové systémy dokážu riešiť problémy na úrovni človeka, dokonca niekedy lepšie. Je to technický zlom, ktorý mení paradigmu vedy. Negatívne je, že predstavame týmto systémom rozumieť. Správajú sa ako čierna skrinka, do ktorej dáme nejaké dáta, systém nám dá výsledok, ktorý môžeme použiť, ale nevieme, prečo nám dal systém práve takýto výsledok.

• Kde by to mohol byť problém?

Pri úlohách, kde je za výsledok zodpovedný používateľ, nie systém. Typický príklad je medicína. Keby sa lekára pýtali, prečo urobil zákrok určitým spôsobom a ten by odpovedal, že preto, lebo mu to povedala neurónová sieť, asi by nebol dlho na svojom mieste. Oblasť vysvetliteľnosti umelej inteligencie je ďalšia oblasť, ktorej sa venujeme.

• Vy sa venujete aj fuzzy logike.

Miesto klasickej Aristotelovej logiky, ktorá je v počítačoch vyjadrená Boolovou algebrou, a pozná len pravda – nepravda, 0 – 1, čo je princíp číslicových počítačov, sa snažíme vniesť prvok neurčitosti a na tom je založená dnes matematická oblasť, ktorá sa nazýva fuzzy logika, alebo neostrá logika, ktorá pracuje s mierou pravdivosti od 0 do 1. To znamená, že nemáme k dispozícii len výroky, že rozhodnutie je pravdivé alebo nepravdivé, ale priradujeme tomu aj mieru pravdivosti, teda napríklad: toto rozhodnutie je pravdivé s mierou 0,8. Aj takúto neurčitú informáciu bude musieť vedieť v budúcnosti počítač



spracovávať, pretože to je opäť výsada človeka, že sa vie rozumne správať aj v neurčitom prostredí.

• **Boli ste svojím výskumom a vývojom prepojení priamo na prax?**

Áno, mal som to šťastie od začiatku môjho pôsobenia na katedre technickej kybernetiky, že profesor Skýva dbal na to, aby bol výskum prepojený s aplikáciami. Vtedy hlavným odberateľom

"Je nutné stretávať sa so študentmi, aby sme vedeli sprostredkovať vedomosti a diskutovať."

bolo ministerstvo dopravy a spojov. Po roku 90, keď vznikala väčšia voľnosť pre podniky, veľmi úzko sme spolupracovali so Slovenskými telekomunikáciami. Tie nám dávali témy na výskum a dbali na to, aby to pre nich malo praktický význam. Trend, ktorý je používaný pri hodnotení vysokých škôl a pedagogov nás donútil upustiť z aplikovaného výskumu a venovať sa základnému výskumu. Do určitej miery je to škoda, lebo spolupráca s praxou má veľký význam.

• **Na Vašej katedre bolo rozvíjané elektronické vzdelávanie ešte dávno pred pandémiou. Čo Vás k tomu inšpirovalo?**

E-vzdelávanie sme rozbiehali spolu

s pani profesorkou Drozdovou. Inšpirovala nás najmä spolupráca s Technickou univerzitou v Drážďanoch, ktorá nám poskytla aj prvý systém na elektronické vzdelávanie. Výhodu sme videli v systéme Moodle kvôli nekomerčnému riešeniu, ktorý mal základné funkcie a videli sme, že je naďalej vyvíjaný systém. Tak sme motivovali aj Žilinskú univerzitu, aby využila práve tento systém. Čo sme veľmi rýchlo zistili, bolo, že kľúčom k elektronickému vzdelávaniu nie je samotný systém, ale spôsob práce danej organizácie, ktorá ho používa. Elektronické vzdelávanie neznamená, že sa nemáme stretávať so študentmi, je to podpora vzdelávania.

• **Ako by mal byť podľa Vás ideálne nastavený vzdelávací systém?**

Ideálna bola asi Platónova škola, keď sa po parku prechádzal so študentmi a diskutovali o niektorých problémoch. To je ideál, ku ktorému sa z ekonomických dôvodov priblížiť nevieme. Vyučovanie dnes, keď je nutné vzdelávať veľké množstvá študentov, musí využívať existujúce technológie. Aj to dnešné vyučovanie musí byť založené na učení tvárou v tvár – face to face. Je nutné stretávať sa so študentmi, aby sme vedeli sprostredkovať vedomosti a diskutovať. Na druhej strane elektronické vzdelávanie je silný podporný systém, vrátane internetu, ktorý umožňuje vyhľadávať informácie z celého sveta.

• **Spomenuli ste Platóna, predtým Aristotela, máte záľubu v starovekých učencoch?**

Nie že by to bola záľuba, je to nutnosť.

Trochu vyčítam študentom, že ak sa objaví nová technológia, začnú sa s ňou oboznamovať, akoby to bolo niečo nové, čo nemá súvis s predchádzajúcimi technológiami. To považujem za veľkú chybu. Všetky nové technológie vznikajú tak, že implementujú staré myšlienky pomocou nových možností. Naše vedomosti stoja na vedomostiach predchádzajúcich generácií. Ak chceme porozumieť novým technológiám, pochopíme ich lepšie, ak pochopíme princípy všetkých používaných spôsobov riešenia problémov. Môžeme tak vidieť, že podobné alebo rovnaké problémy riešime pomocou vyspelejších metód, ale základné myšlienky sú tie isté. Štúdium histórie a predchádzajúcich technológií považujem za veľmi dôležité. Spôsob myslenia sa vyvíja od Aristotela dvetisíc rokov. Aristoteles hovoril, že je potrebné, aby ľudia vedeli správne

"Naše vedomosti stoja na vedomostiach predchádzajúcich generácií."

myslieť. Aj ja si myslím, že by sme mali od študentov chcieť, aby vedeli myslieť presne. Aby každé tvrdenie vedeli dokázať. Na pestovanie kultúry presného myslenia je veľmi dobré štúdium matematiky. Matematika nie je o počítaní, ona je o presnom myslení. Prísne logické myslenie je základ myslenia a škola by k nemu mala vychovávať už od základných škôl.

• **To je veľmi pekná myšlienka, ale dnešná doba je skôr zmietaná pocitmi a dojmami, logické myslenie často chýba.**

Je to trochu alibistické tvrdenie, že doba je zmietaná. Nedovoľme školstvu, aby bolo zmietané, ako je. Napríklad jedna vec, ktorá sa nepodarila po roku 90, je financovanie vedy na vysokých školách. Ak má byť veda rovnocenná vzdelávaniu, môžeme si pozrieť v rozpočte, koľko ide na vzdelávanie a koľko na vedu a uvidíme, že veda nie je rovnocenná. Druhá vec, prečo by sme nemali dovoliť, aby doba zmietala školstvo, je súčasná redukcia samosprávy vysokých škôl, odstránenie akademických senátov fakúlt. Ja som bol predsedom akademického senátu na fakulte, členom senátu univerzity, bolo to obdobie, v ktorom sme sa venovali najmä tomu, ako zaviesť samosprávu do systému vysokých škôl. V súčasnosti, keď je snaha posilniť tento trend zo strany akreditácie, aby si najskôr sama vysoká škola vytvorila systém hodnotenia a kvality a až potom ho akreditovala, znovu vidíme snahu o väčšie riadenie vysokých škôl zo strany ministerstva. A toto po-

važujem za veľkú chybu a jednu z príčin, prečo doba zmietajú vysokými školami. Degradácia vysokých škôl spôsobená zakladaním veľkého počtu nových škôl je vina politikov, to nebola snaha existujúcich vysokých škôl.

• **Ste zapojený vo viacerých medzinárodných spolupráciach, ktoré sú pre Vás tie naj?**

Zamatová revolúcia v '89 nám umožnila rozšíriť spoluprácu s celou Európou. Začínal som spolupracou s univerzitou v Lunde vo Švédsku, kde som pracoval na výskumnom projekte. Ešte by som rád spomenul francúzsku vysokú školu Telecom SudParis (predtým INT), s ktorou od tých čias tiež spolupracujeme. Na začiatku to bola najmä iniciatíva francúzskej ambasády, postupne sa z toho stala bilaterálna spolupráca. Má na tom veľké zásluhy aj pani profesorka Kováčiková. Spolupráca dnes vyzerá tak, že nám posielajú na dvojmesačný kurz 15 študentov a Telecom SudParis im to uznáva ako predmet v ich študijných programoch. Naši študenti zas chodia k nim v rámci programu Erasmus.

• **Mali ste popri všetkých pracovných úlohách a vyťaženií voľný čas na koničky?**

Voľný čas nemám. Tu sa musím podávať mojej rodine, že mi umožnila plne pracovať na vysokej škole a hoci je pre mňa rodina veľmi dôležitou súčasťou života, musím povedať, že som sa veľa krát intenzívnejšie venoval svojmu povolaniu než rodine. Som však spokojný, ako sme vychovali deti a verím, že spolu s manželkou strávime ešte veľa spokojných dní.

• **Venujete sa aj fotografovaniu, čo fotíte?**

Fotím hlavne prírodu. Vo fotografiách krajiny hľadám motívy krajiny, ktoré sú blízke motívom Cézanna, ktorý je môj najobľúbenejší maliar. Mal som šťastie, že som mohol navštíviť jeho súhrnnú výstavu v jeho rodisku vo Francúzsku. Na Cézannových obrazoch možno vidieť presnú logickú štruktúru, čo súvisí možno s tým, čo som hovoril o Aristotelovi. Ak v našom myslení vyžadujeme prísnu logickú štruktúru, tak ja túto štruktúru vidím aj u Cézanna. ●

VÝROČNÁ KONFERENCIA EUA V BUDAPEŠTI

TEXT MARCELA BARČÁKOVÁ

V apríli 2022 sa vedenie UNIZA zúčastnilo Výročnej konferencie EUA, ktorej základnou témou boli „Hodnoty univerzít: čo, prečo a ako?“. Zároveň prebehlo zasadnutie Valného zhromaždenia EUA. Na konferencii rezonovala téma podpory Ukrajiny, ktorou bola aj konferencia otvorená vo forme otváracie diskusie Zamerané na Ukrajinu. Príspevky a diskusie sa v rámci konferencie venovali témam:

Univerzity ako hlavný nástroj inovácií v znalostnej spoločnosti, ako aj ich udržateľnosť možnosti súčasných inovačných ekosystémov a ich zlepšovanie.

Aké sú očakávania a úlohy univerzít vzhľadom na rozvoj spoločnosti v tejto

oblasti?

Majú byť motorom rozvoja a pomáhať tvorbe hodnôt, majú vzdelávať špecializovanú a kvalifikovanú pracovnú silu, byť efektívnym subjektom, a dosahovať top pozície v rôznych rankingoch s dôrazom na inovácie?

Hovorilo sa tiež o aktívnom zapojení sa do výskumu, ktorý by mal dávať udržateľné, inovatívne, kreatívne, či zodpovedné výsledky a to všetko s dôrazom na koncept európskych univerzít. Vnútorne sa tak univerzity postupne menia, transformujú. Na jednej strane rastie požiadavka auditu, merania výsledkov práce, na strane druhej je tu zodpovednosť k spoločnosti vo vnútri i mimo univerzity. A k tomu treba

vytvárať zodpovedajúce podmienky. Diskutovalo sa o doktorandskom štúdiu, súčasných trendoch a rozvoji. Diskusia sa tiež venovala Agende 2025 – Otvorená Veda. V neposlednom rade sa diskutovalo o Európskej zelenej dohode, o Vízii 2030 a budúcnosti Strategického plánu EUA. ●

NOVÝ DOCENT

TEXT JANKA MACUROVÁ,
ODDELENIE PRE VEDU A VÝSKUM

Oddelenie pre vedu a výskum Rektorátu Žilinskej univerzity v Žiline oznamuje, že rektor Žilinskej univerzity v Žiline prof. Ing. Jozef Jandačka, PhD. udelil s účinnosťou **od 1. júna 2022** vedecko-pedagogický titul docent **Ing. Miroslavovi Cíсарovi, PhD.** zo Strojníckej fakulty UNIZA v odbore habilitačného konania a inauguračného konania strojárstvo. K získanému titulu srdečne blahoželáme.

eua EUROPEAN
UNIVERSITY
ASSOCIATION

2022 EUA Annual Conference

28 - 29 APR 2022 | CONFERENCE

9 BUDAPEST UNIVERSITY OF TECHNOLOGY AND ECONOMICS | BUDAPEST, HUNGARY

Programme

REKTOR UNIZA ODOVZDAL UDELENÉ TITULY ZA PRÍNOS V OBLASTI VEDY A VZDELÁVANIA

TEXT ADRIANA VALENTOVIČOVÁ, OMVaM FOTO CYRIL KRÁLIK

Na slávnostnom zasadnutí Vedeckej rady Žilinskej univerzity v Žiline (UNIZA) boli 21. apríla 2022 odovzdané dekréty čestného titulu „profesor emeritus“ prof. Ing. Márii Rostášovej, PhD. a prof. Ing. Petrovi Cenkov, CSc. Atribúty titulu „doctor honoris causa“ získali medzinárodné osobnosti vedy a výskumu: prof. Elvira Nica, PhD., MA z Ekonomickej univerzity v Bukurešti a prof. RNDr. Ivan Glesk, DrSc. z University of Strathclyde, Glasgov.

Čestný titul „profesor emeritus“ bol udelený prof. Ing. Márii Rostášovej, PhD., odborníčke na marketing a manažment služieb so zameraním na poštové služby a vzdelávanie. Má 35-ročné skúsenosti s vedeckovýskumnou a pedagogickou činnosťou a riešila aj aktuálne úlohy praxe vo viacerých oblastiach poštových podnikov a verejných inštitúcií. Do výskumu na Katedre spojov FPEDAS a v podmienkach Slovenska prinášala nové a kreatívne témy, poznatky z výskumu prezentovala v Európe, Japonsku a USA. Riešila alebo koordinovala viaceré externe financované domáce i zahraničné výskumné a vzdelávacie projekty (v rámci schém Tempus-Phare IB, Phare CBC, Interreg, 5. rámcový program EÚ).

Čestný titul „profesor emeritus“ bol udelený aj prof. Ing. Petrovi Cenkov, CSc., ktorý v rokoch 1991 – 1994 pôsobil ako prorektor pre vedeckovýskumnú činnosť a zahraničné styky UNIZA a v rokoch 2001–2014 vykonával funkciu

profesora. Prispel k vzniku viacerých študijných programov a odborov na FRI UNIZA, ktorých bol aj garantom. Odborná a výskumná činnosť prof. Cenkova bola zameraná na uplatnenie matematických metód, výpočtovej techniky a technickej kybernetiky najmä v dopravných aplikáciách. Jeho inovatívny prístup mal veľký medzinárodný ohlas, u zahraničných partnerov absolvoval dlhodobé stáže. Viac než 10 rokov bol reprezentantom UNIZA v Transportation Research Board, Washington, U.S.A a v Universities for Democracy, Memphis, U.S.A.

Prof. Elvira NICA, PhD., MA bol udelený titul „doctor honoris causa“ za vynikajúce celoživotné vedecké, odborné a pedagogické výsledky a za dlhoročnú spoluprácu s FPEDAS UNIZA. Elvira NICA je medzinárodne uznávanou osobnosťou predovšetkým v oblasti ekonomiky a manažmentu podnikov, manažmentu ľudských zdrojov vo verejnej správe, manažmentu verejných obstarávaní a smart cities.

Titul „doctor honoris causa“ udelila Vedecká rada UNIZA prof. RNDr. Ivanovi Gleskovi, DrSc. za rozvoj poznania v oblasti fotoniky a za dlhoročnú spoluprácu s FEIT UNIZA. Ivan Glesk patrí medzi najvýznamnejších slovenských vedcov v oblasti fyzikálno-technických vied. Má významné zásluhy v rozvoji vedy a techniky v oblasti kvantovej elektroniky a optiky a optických komunikačných systémov. Pôsobí viac ako 30 rokov v zahraničí, pričom mimoriadne aktívne pomáha zapájať slovenských vedcov do špičkovej medzinárodne uznávanej svetovej vedy. Slávnostného podujatia Vedeckej rady rozšírenej o Vedeckú radu FPEDAS UNIZA a Vedeckú radu FEIT UNIZA sa zúčastnili aj veľvyslanec Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska v SR, rektor a prorektor Bucharest University of Economic Studies z Rumunska a rodinní príslušníci ocenených osobností. ●





UNIZA TESTUJE MOBILNÚ NABÍJACIU JEDNOTKU

TEXT ADRIANA VALENTOVIČOVÁ, OMVaM

FOTO CYRIL KRÁLIK

Dňa 3. mája sa v Žiline otvorilo prvé verejné testovanie mobilnej nabíjacej jednotky pre elektrické vozidlá (EV). Testovanie sa uskutočňuje v rámci projektu UMC (Urban Mobile Charging), ktorý je spolufinancovaný iniciatívou EIT Urban Mobility Európskeho inštitútu pre inovácie a technológie (EIT).

Verejné otvorenie testovania sa uskutočnilo na Rektoráte Žilinskej univerzity v Žiline. Účastníkom boli prezentované aktuálne informácie o elektrickej mobilite a vodiči elektromobilov sa dozvedeli o možnosti bezplatného nabíjania svojich elektrických vozidiel mobilnou nabíjacou jednotkou.

O projekte UMC

Cieľom projektu UMC je otestovať mobilnú nabíjaciu jednotku pre elektrické vozidlá s názvom „NimBee“. Užívatelia elektrických vozidiel si tak budú môcť objednať dobíjanie kedykoľvek a prakticky kdekoľvek v závislosti od potreby. Je to možné vďaka kombinácii mobilnej nabíjacej jednotky s napájaním jednosmerným prúdom, operačného softvéru a mobilnej aplikácie.

Dostupná nabíjacia infraštruktúra je hlavným problémom tak pre mestá, ako aj pre používateľov EV. Očakáva sa, že do roku 2030 bude potrebovať efektívne nabíjanie až 33 miliónov majiteľov EV v Európe. Na rozdiel od pomalých nabíjajúcich staníc, rýchlo nabíjacie stanice výrazne zaťažujú lokálne elektric-

ké siete a nie je možné ich inštalovať všade. Napríklad, je pomerne ťažké inštalovať ich v mestských oblastiach, ako sú historické centrá miest, obytné domy a pod., kde by rozšírenie kapacity elektrickej siete mohlo byť veľmi nákladné. Riešením, ktoré ponúka zlepšenie dostupnosti rýchleho nabíjania v mestských oblastiach, je naopak, preprava rýchlo nabíjacej stanice priamo k elektrickému vozidlu.

Verejné otvorenie testovania spustilo 2-mesačné „bezplatné testovanie na požiadanie“ služby UMC „NIMBEE“ pomocou mobilnej aplikácie v Žiline.

Služba bude postupne testovaná v troch mestách v rámci Európy. Spoločným cieľom testovania je potvrdiť technologickú a komerčnú životaschopnosť mobilného rýchleho nabíjania. Každá z troch testovacích aktivít sa uskutoční v rôznej fáze projektu a bude mať iný účel. Vôbec prvé testovanie v rámci projektu sa uskutoční v meste Žilina v máji a júni 2022, a jeho účelom je otestovať mobilné rýchle nabíjanie ako službu na požiadanie. Mobilná na-

bíjacia jednotka bude obsluhovaná dvojčlennou posádkou. Posádka privezie nabitú jednotku NIMBEE na príviesnom vozíku na miesto určené majiteľom EV. Služba bude bezplatná a majitelia EV si ju môžu objednať pomocou aplikácie v mobilnom telefóne.

Druhá testovacia aktivita sa uskutoční v meste Helmond v Holandsku začiatkom roku 2023. Bude zameraná na testovanie nabíjacej jednotky NIMBEE ako statickej samoobslužnej nabíjacej jednotky. Takýto prípad zodpovedá situácii, keď je mobilná nabíjacia jednotka dočasným riešením, napr. keď slúži ako náhrada inej rýchlo nabíjacej stanice, ktorú nemožno dočasne prevádzkovať, alebo na použitie v oblastiach, kde je potreba rýchleho nabíjania len dočasná. Tretia testovacia aktivita je naplánovaná na koniec roka 2023 v nemeckom Braunschweigu. Tu sa budú testovať riešenia, pre autonómny pohyb nabíjacej jednotky NIMBEE (t. j. bez ľudského zásahu) v parkovacom dome. ●



SOM MAXIMÁLNE SÚSTREDENÝ A PRIPRAVENÝ PLNÍŤ VÝZVY

TEXT EVA VLČKOVÁ FOTO ARCHÍV D. FÁZIKA

Ing. Dávid Fázik v roku 2013 úspešne ukončil štúdium študijného programu krízový manažment v študijnom odbore občianska bezpečnosť na vtedajšej fakulte špeciálneho inžinierstva (súčasná Fakulta bezpečnostného inžinierstva UNIZA). Odvtedy vykonával kontrolu dodržiavania predpisov a noriem, pôsobil ako hlavný štátny radca na ministerstve životného prostredia a podieľal na tvorbe štátnej politiky. Aktuálne pracuje v Kancelárii prezidentky SR na odbore bezpečnosti a archívu.

• Ako sa vyvíjala Vaša kariéra? Na akých postoch ste pôsobili?

Po skončení štúdia som dva a pol roka pracoval na dostavbe 3. a 4. bloku jadrovej elektrárne Mochovce ako bezpečnostný technik a technik požiarnej ochrany. Spoločnosť, v ktorej som pracoval, zabezpečovala koordináciu bezpečnosti na stavenisku, kde sme najmä vykonávali kontrolu dodržiavania predpisov a noriem na úseku bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a ochrany pred požiarmi, navrhovanie opatrení smerujúcich k odstráneniu zistených nedostatkov. Uvedená práca bola psychicky ale aj fyzicky náročná, pretože som sa denne stretával so stovkami pracovníkov a nepredvídateľnými a nebezpečnými situáciami, ktoré museli byť operatívne vyriešené.

V rokoch 2016 až 2018 som pôsobil ako hlavný štátny radca na Ministerstve životného prostredia Slovenskej republiky. Okrem zabezpečovania úloh

bezpečnostného technika a technika požiarnej ochrany som mal na starosti aj spracovávanie a aktualizáciu koncepčných a metodických dokumentov v oblasti kritickej infraštruktúry v pôsobnosti ministerstva, tvorbu pozičných dokumentov na úrovni ministerstva v oblasti krízového riadenia, civilnej ochrany, hospodárskej mobilizácie; ďalšie úlohy vyplývajúce z uznesení vlády SR, medzirezortných poradí a pracovných rokovaní.

V rokoch 2018 až 2021 som pracoval na Ministerstve práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky na dvoch rôznych pozíciách, kde na jednej z nich som vykonával podobnú prácu ako na predchádzajúcom ministerstve. V pôsobnosti sekcie práce som sa podieľal na tvorbe štátnej politiky v oblasti ochrany práce najmä na úseku zaistenia bezpečnosti technických zariadení, stavebníctva, trhového dohľadu; vypracovával odborné stanoviská týkajúce sa

aplikačných problémov v oblasti ochrany práce. V rámci mojej funkcie som bol aj členom Rady pre technickú normalizáciu, ktorá plní úlohy odborného a poradného orgánu predsedu Úradu pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky.

• Aktuálne pracujete v kancelárii prezidentky SR, na odbore bezpečnosti a archívu. Čo táto práca zahŕňa?

Nevyhnutným predpokladom, aby ste mohli pracovať v oblasti krízového riadenia na odboroch tohto typu, je požiadavka mať platné osvedčenie na oboznamovanie sa s utajovanými skutočnosťami príslušného stupňa utajenia, prípadne aj potvrdenie Národného bezpečnostného úradu o absolvovaní skúšky bezpečnostného zamestnanca. Naš odbor zabezpečuje najmä úlohy na úseku ochrany utajovaných skutočností v zmysle zákona č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení nie-

ktorých zákonov v znení neskorších predpisov a v oblasti personálnej, administratívnej, fyzickej a objektovej bezpečnosti, bezpečnosti technických prostriedkov a šifrovej ochrany informácií.

V spolupráci s Policajným zborom zabezpečujeme inštaláciu, prevádzkovanie, servis a údržbu technických zabezpečovacích prostriedkov, mechanických zábranných prostriedkov v priestoroch KP SR a iných vybraných objektov.

S Úradom pre ochranu ústavných činiteľov a diplomatických misií Ministerstva vnútra Slovenskej republiky riešime problematiku bezpečnosti, ochrany pred požiarmi, vstupy osôb do objektov KP SR a iné. Okrem uvedených činností taktiež zabezpečujeme bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci, ochranu pred požiarmi, civilnú ochranu. Organizácie sa podieľame pri zabezpečení významných návštev a udalostí v priestoroch Kancelárie prezidenta Slovenskej republiky, ale aj mimo nich.

• **Čo si máme predstaviť pod pojmom utajované skutočnosti? Týkajú sa údajov o zdravotnom stave alebo sú to vojenské informácie?**

Utajované skutočnosti sú v zmysle zákona č. 215/2004 Z. z. informácia alebo vec určená pôvodcom utajovanej skutočnosti, ktorú vzhľadom na záujem Slovenskej republiky treba chrániť pred vyzradením, zneužitím, poškodením, neoprávneným rozmnožením, zničením, stratou alebo odcudzením a ktorá môže vzniknúť len v oblastiach, ktoré ustanoví vláda Slovenskej republiky svojím nariadením. Áno, ide aj o spravodajské informácie. Informácie týkajúce sa o zdravotnom stave sú osobné údaje v zmysle zákona č. 18/2018 Z. z. - uvedené informácie má na starosti iný útvar.

• **Ako vyzerá Vaša práca v praxi – je to práca s papiermi – ako je poskytovanie revízií, odporúčaní alebo aj Vy reálne kontrolujete požiarné zariadenia, inštalujete mechanické zábrany?**

Ako bezpečnostný/autorizovaný technik v zmysle zákona č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a technik požiarnej ochrany v zmysle zákona č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarmi v znení neskorších predpisov zabezpečujem rozsiahlu administratívnu agendu, ktorú si vyžadujú právne predpisy. V rámci uvedených zákonov

a vykonávacích právnych predpisov vykonávam aj fyzické kontroly priestorov, objektov a tých zariadení, ktoré mi to umožňuje moja odborná spôsobilosť. Nie je to len kancelárska práca, ale je potrebné vykonávať aj pravidelné kontroly a prehliadky priestorov, či už z pohľadu bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci ale aj ochrany pred požiarmi (preventívne protipožiarné prehliadky atď.).

Inštaláciu, servis, údržbu zabezpečovacích prostriedkov zabezpečujú na to oprávnené spoločnosti. Ja s nimi komunikujem v rámci zmluvných podmienok, odstraňujem vzniknuté nedostatky.

• **Robíte to, čo ste vyštudovali, prepája sa Vám štúdium a aktuálna práca?**

Rozhodne áno. Fakulta bezpečnostného inžinierstva UNIZA – najmä študijný program krízový manažment pripravuje odborníkov, ktorí majú dostatočný základ vedomostí, aby sa vedeli uplatniť ako krízoví manažéri najmä na odboroch krízového riadenia orgánov verejnej moci. Moja pracovná pozícia vyžaduje množstvo odborných spôsobilostí, ktoré nie je možné bohužiaľ získať v rámci vyštudovania uvedeného programu (z dôvodu aktuálne platných právnych predpisov), avšak rozhodne zjednodušuje proces ich získania, či už popri štúdiu alebo po skončení štúdia. Oceňujem, že Fakulta bezpečnostného inžinierstva upozorňuje študentov už počas štúdia na možnosť získania odborných spôsobilostí (najmä technik požiarnej ochrany, bezpečnostný technik).

Na odboroch krízového riadenia ministerstiev, resp. orgánov verejnej moci chýba veľa odborníkov, ktorí vyštudovali krízový/bezpečnostný manažment. Týmto by som chcel študentov, prípadne budúcich absolventov motivovať a povzbudiť k tomu, aby zostali pracovať v oblasti, ktorú študovali, a nebáli sa pracovať aj v štátnej správe. Rád by som touto formou informoval o webovej stránke, na ktorej sú dostupné aktuálne výberové konania na obsadenie štátnozamestnaneckých miest: <https://open.slovensko.sk/VK/SelectionProcedure-List>.

• **Je to zodpovedný post, ak sa človek pomýli, je možné, že to nezostane utajené. Ako zvládáte tento tlak?**

Myslím, že ku každému povolaniu je potrebné pristupovať s patričnou zodpovednosťou, najmä pri tých povoleniach, kde je alebo môže byť ohrozený

ľudský život alebo zdravie. Ja osobne regulujem stres športom a najmä kontinuálnym vzdelávaním (najmä oblasť bezpečnosti), aby som predchádzal stresovým situáciám, či už v práci alebo v osobnom živote.

• **Je to Vaša vysnívaná práca alebo by ste sa chceli posunúť ešte niekam ďalej?**

Keďže pracujem v Kancelárii prezidenta Slovenskej republiky necelý rok, som maximálne sústredený a pripravený plniť výzvy, ktoré si táto práca bude vyžadovať. Na prácu v Kancelárii prezidenta



Slovenskej republiky som patrične hrdý a vážim si, že môžem pracovať pre hlavu štátu.

• **Ako si spomínate na svoje študentské časy?**

Pamätám si, že v čase, keď som býval na internáte Hliny, tak internet a notebooky boli raritou. Vďaka tomu, že v prvom ročníku nebol vôbec dostupný internet na izbách, som spoznal množstvo priateľov, s ktorými som v kontakte dodnes. Študentské časy a bývanie na internáte rozhodne patrí medzi najlepšie obdobie života, na ktoré sa len tak ľahko nezabúda.

• **Čo Vaše koníčky?**

Voľný čas najradšej trávim na bicykli, v prírode, ešte hudba a šport. ●

REDAKTORI

Za každým číslom Spravodajcu je množstvo práce. Napísanie každého článku si vyžaduje nápad, čas, energiu, niekedy odvahu a zaangažovanie viacerých ľudí. Spravodajca nikdy nemal ucelenú redakciu. Prispievajú doňho členovia akademickej obce, niektorí pravidelne, niektorí sporadicky. Za vydanie čísla a niektoré rubriky je zodpovedný výkonný redaktor. Na tomto poste sa počas 40-ročnej histórie vystriedalo podľa dostupných informácií päť redaktorov.

Na začiatku vydávania časopisu bola určená redakčná rada a výkonný (zodpovedný) redaktor. Prvým zodpovedným redaktorom podľa archívu bol v roku 1982 doc. PhDr. Zoltán Pástor, CSc. Neskôr sa v časopise táto funkcia neuvádzala, bol uvádzaný len predseda redakčnej rady, ktorým bol tiež od roku 1982 prof. Ing. Ivan Malíček, CSc. V roku 1990 sa

stal predsedom redakčnej rady Ing. Miroslav Pfliegel, CSc., ktorý sa o dva roky neskôr stal šéfredaktorom a výkonným redaktorom sa stal doc. Ing. Pavel Pavlásek. Ďalším aktérom na poste redaktora sa stal dlhoročný člen redakčnej rady PhDr. Albert Jurčišin, ktorý túto funkciu zastával až do roku 2009. Na jeho miesto nastúpila Mgr. Eva Vlčková, neskôr ju počas materskej a rodičovskej dovolenky vystriedala PhDr. Slavka Pitoňáková, PhD. a od roku 2019 funkciu redaktora vykonáva opäť Mgr. Eva Vlčková. Funkcia šéfredaktora zanikla, predsedu redakčnej rady, v ktorej má zastúpenie každá fakulta, prebral prorektor pre medzinárodné vzťahy a marketing.

S úctou a vďakou za vykonanú prácu v Spravodajcovi dávame slovo bývalým výkonným redaktorom.



7/2009

V práci na ŽU našiel zmysel svojho života

Je šťastím poznať dobrého človeka. Ešte väčším šťastím je byť s ním zviazaný putami spoločného záujmu a spoločnej práce. Mnohí z nás mali to šťastie, že poznali dlhoročného zamestnanca PhDr. Alberta Jurčišina, ktorý sa v júni rozhodol, že namiesto EDISu sa bude celodenne venovať svojej manželke a naše priestory vymení za čítareň knižnice.

Pán Jurčišin, kedy ste spojili svoj život s našou univerzitou?

Znie to neuveriteľne, ale na akademickú pôdu našej alma mater som nastúpil pred 47 rokmi, teda v septembri 1962. Najprv som bol zapojený do výučby, neskôr v riadiacej funkcii a od roku 1990, teda 19 rokov som pracoval vo vydavateľstve EDIS. Bol som pri tom, keď sa konštituovalo edičné stredisko a profilovalo na EDIS, vydavateľstvo ŽU, keď sme vydali prvé skriptá a knihy, resp. začali tlačiť odborné časopisy Žilinskej univerzity a fakúlt, čiže bol som na VŠD, VŠDS a ŽU, ale zamestnávateľa som nemenil.

Aké sú vaše skúsenosti z redaktorskej práce zo Spravodajcu?

K založeniu časopisu na VŠD došlo v roku 1978, keď odborári, medzi ktorých som patrila, pociťovali potrebu informovať svojich členov, napr. o možnostiach rekreácie, o životných jubileách a pod. Ja som bol prispievateľom, neskôr členom redakčnej rady a 11 rokov, od roku 1998 výkonným redaktorom SŽU. Bol som riadnym zamestnancom vydavateľstva,



funkciu výkonného redaktora som vykonával tak povediac popri zamestnaní. Až posledné dva roky s tretinovým pracovným úväzkom som robil viac-menej len výkonného redaktora. Pri jubileách rôznych pracovísk, teda najmä katedier, neraz autori čerpali fakty zo Spravodajcu ŽU. Kuriózna bola situácia, keď citácia zo Spravodajcu ŽU bola uvádzaná v povinnej literatúre v diplomovej práci.

Ste dlhoročný zamestnanec univerzity. Čo by podľa Vás prispelo k kvalitatívnej práci v EDISe a v Spravodajcovi?

EDIS má veľmi dobré renomé medzi vysokoškolskými vydavateľstvami na Slovensku. Má odborne zdatných zamestnancov a stále sa zlepšujúce strojové vybavenie. Vydavateľstvu by pomohla náležitá pozornosť z vedenia univerzity a fakúlt, pretože EDIS vyrába hlavne pre ŽU, čo podmieňuje graduačný rast jej zamestnancov. Pomohlo by, keby sa výrobky, teda knihy vyrobené v EDISe dostali na knižné pulty v kníhkupectvách na Slovensku aj v zahraničí.

Pokiaľ ide o Spravodajcu ŽU potrebuje podľa mňa systémovú zmenu štýlu práce. Mám na mysli aktívnu prácu Redakčnej rady, aby sa schádzala, hodnotila jednotlivé čísla, navrhovala témy a podieľala sa na ich riešení.

Nechali ste tu veľa síl, ako sa teraz cítite?

Je taký zlovyk, že človek starne. Ale jeden aforizmus znie: Jediný spôsob, ako sa dožiť vysokého veku, je byť starý. Skončil mi vyše 50-ročný pracovný pomer, napriek rôznym spoločenským a zdravotným peripetiám som v práci na ŽU našiel zmysel svojho života. Som preto spokojný a pokojne odchádzam do dôchodku.

Nedá mi, aby som nesledoval, čo sa deje, žičlivo a dobroprajne Vám všetkým budem držať palce.

Pán Jurčišin, ďakujeme za rozhovor a prajeme Vám, aby ste si v zdraví a pokoji užívali zaslúženú „dovolenku“.

-ema-

doc. Ing. Pavel Pavlásek, PhD.

Z môjho pohľadu by som moje pôsobenie v pozícii výkonného redaktora rozdelil do dvoch období – skoková zmena, dlhodobé udržateľné nastavenie.

Keď sa obzriem na môj skok do pozície výkonného redaktora ihneď po novembri '89, nedá mi pripomenúť, že sme mali práve uzavreté a pripravené do tlače nové číslo vtedajšieho „Spravodajca VŠDS“ od vtedajšej redakcie. Plné stránky novín nevkusnej komunistickej propagandy, profily mocných funkcionárov KSS, samozrejme všetko to boli komunisti - vysokí predstavitelia fakúlt a ústavu marxizmu. A bonbónikom bol úplný zoznam členov až po „základné organizácie komunistickej strany“. Vydať toto číslo pre „pamäť národa“, či „pochovať“, to bola hamletovská otázka.

V spomienkach mi rezonujú aj také autentické udalosti z obdobia skokovej zmeny, ktoré ukazujú na riziká „novinára“. Priame vyhrážky typu: „Budem zbierať všetko, čo napíšeš a uverejníš, a všetko ti to spočítam,“ mi môj optimizmus v snahe vybudovať dobré noviny nezobral. A na odľahčenie tohto nesmierne náročného obdobia len toľko, že viem, kto by mohol mať úplný archív všetkého, čo som ako výkonný redaktor vydal.

Zažil som za vyše 40 rokov na univerzite aj horšie obdobia, ale aj lepšie, najmä priazeň dobrých ľudí z akademického prostredia, v redakcii a vydavateľstve, s vďakou spomínam na opo-



ru, bol ňou môj šéf Miro Pfliegel, moja manželka Viera Pavlásková pri jazykových korektúrach, Cyril Králik s fotkami, Terézia Soviarová s podkladmi z kolégií rektora, všetci šikovní machri na editovací softvér, pracovníci EDIS-u vo výrobe a distribúcii novín. A tiež

záujem o výtlačky nielen z domáceho, ale aj vonkajšieho prostredia, chodili si pre ne na vrátnicu na „Áčku“. Spravodajca uvádzal obľúbené rubriky v akademicknej forme – Ucho z kolégia rektora, náročné a čítané s odozvou boli „moje úvodníky“, triafali aktuálne témy – ku Dňu matiek – „Nech Boh žehná naše mamy“, a aj ťažké témy, jednou z nich bola polemika k transformácii rezornej vysokej školy na univerzitu, ďalšou snaha pomenovať a pomôcť odkryť riziká s drogami na internátoch, a mnohé iné živé témy.

V období 90-tych rokov, kedy som pôsobil ako výkonný redaktor sa výrazne menili aj nástroje tvorby tlačенých médií – prechod na digitálne technológie v príprave, editovaní a produkovani nášho Spravodajcu. Veľmi silný entuziazmus a chuť mnohých ľudí prispieť k dobrým novinám priniesol obdobie „dlhodobého nastavenia“. A taký je dnešný jubilujúci štyridsiatnik – Spravodajca, a mám radosť, že som ho mohol tvoriť.

Do ďalšieho obdobia želim našim novinám tvorivú otvorenosť, slobodnú zodpovednosť a poslanie prispievať k spoločnému dobru. A dobré úvodníky. Nech Boh žehná tvorcov aj čitateľov Spravodajcu Žilinskej univerzity.

**PhDr. Slavka Pitoňáková, PhD.,
súčasná dekanka FHV UNIZA**

Spravodajca bol súčasťou môjho nielen pracovného života 8 rokov. S časopisom som sa dostala do kontaktu krátko po mojom príchode na univerzitu a začala som doň občasne posilať príspevky za dnešnú fakultu humanitných vied. Časom som sa zoznámila s vtedajším redaktorom p. Jurčišinom a vtedajším riaditeľom EDISU p. Pfliegľom. A bol to práve p. Pfliegel, ktorý ma oslovil s otázkou, či by som nemohla zastupovať výkonnú redaktorku Spravodajcu, ktorá odchádzala na materskú dovolenku. „Krátky zástup“ trval 8 rokov, ktoré som strávila v spolupráci s vynikajúcimi kolegami z EDISU, a p. Pfliegľovi som za túto príležitosť dodnes vďačná. Rovnako som vďačná p. Králikovi za realizáciu krásnych fotografií, p. Zbýňovcovi za trpezlivosť pri technických prácach a p. Šimánkovej za pomoc s jazykovými korektúrami. Bolo to 8 rokov práce prevažne počas víkendov a moji, vtedy ešte

malí synovia, vnímali Spravodajcu ako bežnú súčasť nášho života.

Spravodajca pre mňa znamenal veľmi veľa. Umožnil mi aspoň čiastočne nadviazať na moju prácu novinárky, ktorú som vykonávala po skončení štúdia žurnalistiky a ktorá ma nesmierne bavila. Umožnil mi naďalej vyvíjať praktickú činnosť v oblasti môjho pôsobenia, čo považujem pre prácu každého vysokoškolského učiteľa za veľmi dôležité. A, napokon, umožnil mi spoznať množstvo ľudí na univerzite, hlbšie preniknúť do kontextu rôznych procesov a prostredníctvom rozhovorov si naplno uvedomiť, že skutočne mimoriadni a múdri ľudia sú aj mimoriadne pokorní a skromní.

40 rokov existencie tohto média je príležitosťou spomenúť si na celý príbeh Spravodajcu, na to, že pri jeho zrode a rozvoji stáli ľudia, ktorí boli schopní a ochotní vkladať doň energiu a kreativitu, aj na úkor vlastného času a pohodlia. Verím, že Spravodajca bude



vždy časopisom pre všetkých našich zamestnancov (v širšom kontexte čitateľov), nerezignuje na kvalitu a verím, že sa nikdy nestane len plejádou sebastredných prezentácií kohokoľvek. ●

KONFERENCIA ZLIEVAČOV - SPOLUPRÁCA

TEXT DANA BOLIBRUCHOVÁ, KTI SJF FOTO MAREK BRUNA

V dňoch 27. - 29. apríla 2022 sa uskutočnila už XXVIII. medzinárodná vedecká konferencia slovenských, českých a poľských zlievačov SPOLUPRÁCA – WSPOLPRACA - SPOLUPRÁCE 2022, ktorá sa uskutočnila v hoteli Diplomat v Rajeckých Tepliciach.

Konferenciu striedavo organizuje Wydział odlewnictwa Akademii gorniczo-hutniczej v Krakove, VŠB - Technická univerzita, Fakulta materiálov technologická a Strojnícka fakulta Žilinskej univerzity v Žiline, Katedra technologického inžinierstva. V tomto roku sme sa čestnej a zodpovednej úlohy organizátora zhostili my, Žilínčania.

Konferenciu otvorila vedecká garantka konferencie prof. Ing. Dana Bolibruchová, PhD., ktorá v krátkom príhovore pozdravila účastníkov konferencie a zažela zdarný priebeh rokovaní v sekciách a veľa získaných vedeckých, ale aj odborných poznatkov.

Rokovanie konferencie podporili aj významní akademickí funkcionári ako pani dekanka Fakulty metalurgie, materiálov a recyklácie z TU Košice doc. Vasková; prodekanka Wydziału odlewnictwa AGH Krakow dr.hab.inż. Katarzyna Major-Gabrys a ďalší významní hostia z akademickej obce a praxe.

Hlavným cieľom a zameraním konferencie bolo podať súhrnný prehľad o súčasnom stave budúcnosti a trendoch v týchto oblastiach: ovplyvňovanie kryštalizácie zlievarenských zliatin, metalurgie železných a neželezných materiálov, zlievarenských konvenčných a nekonvenčných technológiách, formovacích materiálov, tepelného spracovania, využitia simulačných programov v zlievarenstve, výroba prototypov na rýchlu výrobu modelov, aditívne technológie, filtrácia zliatin, metalografická analýza zlievarenských zliatin, nekonvenčné hodnotenia zlievarenských zliatin, opravy odliatkov a ekológie spracovania.

Výstupy z konferencie budú po kladnom recenznom konaní uverejnené v časopisoch kategórie CC a WOS.

Na konferencii sa aktívne zúčastnil účastníci z 5 poľských univerzít (AGH Krakow; Politechnika Slaska, Gliwice; Politechnika Świętokrzyska, Kielce; Krakowski Instytut Technologiczny; Politechnika Warszawska) 3 českých (VŠB TU, Fakulta materiálov technologická Ostrava, Vysoké učení technické v Brne, Fakulta strojní, Technická univerzita v Liberci, Fakulta strojní) a 3 slovenských univerzít. Prax zastupovali účastníci z firiem Consolidated Precision Products Poland Sp.; DETYCON Solution s.r.o, Liberec; KERAMOST, a.s. Most, IGV technológie s.r.o., Žilina, Nemak Slovakia s.r.o., Žiar nad Hronom.

V rámci neformálneho programu konferencie sa uskutočnil výlet do rázovitej obce Čičmany a Rajeckej Lesnej, zdatnejší účastníci vyšli na Lietavský Hrad.



Bezprostredné ohlasy účastníkov na program a usporiadanie konferencie boli veľmi pozitívne, a preto organizačný tím zložený z mladých pracovníkov katedry technologického inžinierstva si zaslúži poďakovanie za veľké úsilie a hladký priebeh konferencie. ●

KONFERENCIA COLLOQUIUM

TEXT VERONIKA OBERTO VÁ, PETRA DRÍMALOVÁ, SJF FOTO JURAJ BELAN

Univerzitné stredisko Zuberec bolo v dňoch 18. až 20. 05. 2022 dejiskom už 37. ročníka odbornej konferencie Colloquium – Advanced Manufacturing and Repair Technologies in Vehicle Industry s medzinárodnou účasťou, pod záštitou Katedry materiálového inžinierstva Strojníckej fakulty Žilinskej univerzity v Žiline. Štyridsiati siedmi účastníci konferencie boli najmä z vážených univerzít a výskumných inštitútov Poľska, Česka, Slovenska a Maďarska. Program tejto obľúbenej konferencie bol rozdelený do piatich prednáškových sekcií spojených s voľným programom. Úvodné prednášky boli venované vývoju v materiálovej oblasti strojárskemu priemyslu najmä vysokopevných ocelí, nehrdzavejúcich ocelí, hliníka a polymérnych kompozitov. Ďalšie dni bola pozornosť venovaná i oblastiam zvárania laserovým lúčom, tribológii, 3D tlače kovových materiálov a v neposlednom rade korózii a ochrane voči korozívnej degradácii ako takej. Záver každej sekcie bol obohatený o diskusiu, v rámci ktorej sa zúčastnení pýtali prednášajúcich rôzne otázky k témam, ktoré ich zaujali. Aby sa konferencia v tak krásnom prostredí Západných Tatier neniesla iba v uzavretých priestoroch, v rámci voľnočasovej aktivity účastníci navštívili aj jeden z najkrajších a najväčších hra-

dov na Slovensku – Oravský hrad. Prehliadka hradu všetkých účastníkov preniesla stovky rokov dozadu. Hradné budovy, zariadené izby, veľké nádvorie, mučiarnie a zbierky zbraní boli súčasťou jednej zaujímavej historickej expozície. Návšteva Oravského hradu vyvrcholila v najvyššej a najstaršej časti – citadele, kde sa nachádza archeologická expozícia dokumentujúca minulosť najstaršieho osídlenia Oravy. Celá konferencia sa niesla vo veľmi dobrej nálade a účastníci konferencie nielenže priniesli zaujímavé informácie z oblasti pokročilých technológií v strojárskom priemysle, ale rovnako tak i dali možnosť stretnúť sa spoločne na jednom mieste, rozdiskutovať rôzne problematiky a v neposlednom rade aj upevniť vzájomné vzťahy. ●





prof. Halyna Handzilevska, PhD.

PRIŠLA SOM SEM S MIEROM A LÁSKOU

TEXT MARTA LACKOVÁ

FOTO VALENTYN KOSTIUCHYK, THE NATIONAL UNIVERSITY OF OSTROH AKADEMY

Prinášame rozhovor s prof. Halynou Handzilevskou, PhD., zahraničnou stážistkou na Fakulte humanitných vied Žilinskej univerzity v Žiline. Prof. Handzilevska pochádza z Ukrajiny, z mesta Ostroh, kde pôsobí na Ostrožskej akadémii. Na FHV UNIZA prišla cez schému Národný štipendijný program Slovenskej republiky a venuje sa tu spoločnej projektovej a publikačnej činnosti, ďalej vykonáva pedagogické aktivity (prednášky pre študentov, účasť v štátnicovej komisii) a psychologické poradenstvo. V rozhovore sa s nami podelila o svoje dojmy z pôsobenia v Žiline a na Slovensku.

• **Mohli by ste sa predstaviť čitateľom? Odkiaľ ste prišli na našu univerzitu a v akej oblasti pôsobíte?**

Pricestovala som z Ukrajiny, Ostrožská akadémia, Národná univerzita Ostrožskej akadémie (The National University of Ostroh Academy), kde pracujem na Katedre psychológie a pedagogiky, som profesorkou, doktorka psychologických vied a pôsobím ešte ako praktický psychológ.

• **Čo to znamená?**

Okrem toho, že vyučujem, robím ešte výskumnú činnosť a som praktický psychológ. Na našej univerzite sa veľmi podporuje myšlienka, aby učitelia mali ešte svoju psychologickú prax, pretože existujú disciplíny, ktoré je potrebné objasňovať nielen teoreticky, ale aj na základe praktických skúseností. Pracujem s prístupom Gestalt terapie, no viac využívam psychodrámu a mojou špecializáciou je diagnostika a korek-

cia životných scenárov pomocou terapie rozprávkou i naratívnu psychológiu.

• **S akými očakávaniami ste prišli na Žilinskú univerzitu?**

Som veľmi vďačná KAJ i FHV UNIZA, ktorí mi poslali pozvanie na stáž. Chcela by som sa poďakovať pani vedúcej KAJ FHV UNIZA Dr. Eve Leľákovej za milé a podporné prijatie. Mala som skúsenosť s prácou s vašou katedrou i fakultou,

keďže máme dohodu o spolupráci s našou akadémiou, spolu sme vypracovali projekt; páčil sa mi tím, spôsob, akým pracuje a moje očakávania sú, že budeme pokračovať v tejto spolupráci na odbornej i praktickej úrovni, zrealizujeme ďalší spoločný výskum a projekt, na ktorom už pracujeme a verím, že sa nám bude dariť.

• Ako sa vám páči atmosféra Žiliny?

Štipendium cez Národný štipendijný program som získala na konci roku 2021, no môj príchod do Žiliny sa prekrýva so začiatkom vojny na Ukrajine, preto sa moje očakávania prirodzene trochu zmenili. Chcela som spoznať, ako funguje vzdelávanie na Slovensku. Plánovala som stretnúť sa s Ukrajincami, ktorí tu žijú, ako si osvojujú slovenský jazyk, ako sa Slováci učia po anglicky, zaujíma ma problematika bilingvizmu, ako sa uplatňuje prístup odolnosti vo vzdelávaní. S kolegami z KAJ sme už na túto tému napísali publikáciu, čoskoro vyjde. Veľmi ma dojalo, keď mi dekanke FHV Dr. Slavka Pitoňáková i ďalší učitelia ponúkli, že môžem zobrať so sebou aj dcéru, ako matka cítim za ňu zodpovednosť. V tých dňoch, keď začala vojna, bolo ťažké prejsť hranicu, ale riskli sme to, Slováci nás srdečne a priateľsky prijali. Samozrejme, aj tu zo Slovenska pokračujem v práci pre Ukrajinu. Som učiteľ, venujem sa vede, umeniu, ale som aj praktický psychológ, takže moje miesto je teraz predovšetkým na psychologickom fronte. Čo ma ešte dojíma je, že neviem slovenský jazyk, no ľudia sa pokúšajú dohovoriť, neodvracajú sa, ale naopak, skúšajú iné jazyky, aby sme sa dohovorili, a ešte je tu jazyk emócií a gest. Keď idem po ulici, ľudia sa zdravia. Situácia, ktorá ma veľmi, veľmi dojala, bola, keď som sa prihovarila mame s dieťaťom, s dieťaťom je ľahko nájsť spoločnú reč. Potom som opäť stretla to isté dieťa a ono hovorí: Pozri, Ukrajina stojí! Pre mňa má táto situácia dva zmysly: prvý, dieťa si ma asocjuje s Ukrajinou a druhý, že Ukrajina stojí a ľudia veria v Ukrajinu.

• Aké sú vaše prvé dojmy z univerzity?

V prvom rade, nepozieram sa na vonkajší obal, ale na vnútro. Ľudia ma hneď zoznámili s Ukrajinským domom, kde sú dobrovoľníci, mám tam misiu, aby som ľudí, ktorí sem prišli, psychicky posilnila. Rovnako kolegyňa z Katedry anglického jazyka a literatúry Dr. Olena Hundarenko intenzívne pomáha s aktivitami v rámci Ukrajinského domu. Mala som stretnutie s dekanou FHV a s rektorom UNIZA, ktorí mi navrh-

li pracovať s ukrajinskými študentmi. Chcem podporiť ukrajinských študentov, dostala som priestor, kde sa môžem s nimi stretávať. Páči sa mi kampus vašej univerzity, budovy v rôznych farbách, prekrásna príroda v okolí, najmä teraz, keď je jar, a atmosféra, ktorá tu vládne. Rada spoznávam stále niečo nové, som svojou podstatou výskumník; mojou hlavnou emóciou je údiv, niečo nové sa dozvedieť. Zastávam názor, aby človek rozširoval svoje obzory a hranice po celý život.

• Mohli by ste porovnať prácu na vašej domácej univerzite a v Žiline?

Ako psychológ nerada porovnávam. Každá univerzita má svoju unikátnosť. Naša akadémia v Ostrohu má svoju atmosféru, jej devízou je tradícia, ktorá tvorí budúcnosť. Je starobylá, zo 16. storočia, ale máme aj nový kampus, veľmi moderný, otváral ho prezident, s inovatívnymi konštrukciami, technológiami, laboratóriami; teda na jednej strane, rozvíjame tradície a na strane druhej podporujeme inovácie. A atmosféra na Žilinskej univerzite je podporujúca výskum, pracovnú atmosféru, motiváciu pracovať. Myslím, že napĺňa všetky podmienky na dobrú prácu, zamestnanci tu dostávajú podporu. Už som mala možnosť pracovať s vaším tímom, mne sa páči u vás tímová práca, tímový duch, každý spĺňa svoju úlohu, je na svojom mieste a spolu ste tím. U vás na univerzite tiež môžem pokojne osloviť nadradených a oni ochotne odpovedajú. Raz som výnimočne napísala dekanke FHV Dr. Pitoňákovovej v noci (bolo nutné rýchlo dokončiť projekt) a odpísala mi v noci. Takéto situácie vytvárajú atmosféru podpory.

• Čo robíte vo svojom voľnom čase?

Tu pracujem ako dobrovoľníčka v Ukrajinskom dome. Páči sa mi, že aj ukrajinskí študenti, ktorí študujú na Žilinskej univerzite, podporujú túto myšlienku. Je tu študentka, ktorá vedie hodiny kreslenia pre ukrajinské deti, ja vediem každý štvrtok psychologické skupiny s využitím psychodrámy a terapie rozprávok. Milujem hudbu, divadlo, umenie. Už som bola na koncerte, boli to študenti z konzervatória, keď zahrli Melódiu od M. Skoryka, plakala som, silno som plakala, predstavenie zanechalo vo mne silný dojem, ľudia okolo pozerali, nechápali, čo sa deje. Po prvý, bol to ukrajinský skladateľ, po druhé, je to duchovná hymna Ukrajiny ... a potom bola dlhá pauza, pauza na prežívanie. V Ukrajinskom dome sme urobili

ukrajinský detský zbor, kde spievame ukrajinské piesne, už sa k nemu pripojili i dospelí. S dcérkou, ktorá je mojou veľkou oporou a pomáha mi pri mojich profesijných i dobrovoľníckych aktivitách, sa často prechádzame v prírode, na Slovensku a v okolí Žiliny je prekrásna príroda. Jednoducho, práca, ktorú som si vybrala, je práca na celý život, práca – poslanie, misia, ktorá mi dáva uspokojenie. Stretávanie s ľuďmi mi dáva energiu. Rada píšem rozprávky, aj s mojou aspirantkou, ktoré sú terapeutické a zaujímavé pre ukrajinské deti, a nielen pre deti. Máme v úmysle publikovať knihu alebo audioknihu. Ešte mám mnoho, mnoho snov, ktoré by som chcela uskutočniť.

• Na záver by som vás ešte poprosila o posolstvo pre všetkých ľudí dobrej vôle.



PaedDr. Marta Lacková, PhD.

a prof. Halyna Handzilevska, PhD.

Prišla som na Slovensko a poprosili ma vystúpiť na koncerte na podporu Ukrajiny a na tom koncerte som povedala slová, ktoré by som chcela dnes zopakovať, že som sem prišla s mierom a láskou, že som prišla bez meča, no prišla som so štítom, mojím štítom je Ukrajina a bola by som veľmi rada, keby sa tento štít stal ešte väčším a ako vták má dve krídla, aby sa krídlam Ukrajiny pridali krídla Slovenska.

Ďakujem veľmi pekne za rozhovor a prajem veľa zdravia a úspechov. ●

100 ROKOV OZT A 16. MEDZINÁRODNÁ KONFERENCIA ŽELEZNIČNEJ, OZNAMOVACEJ A ZABEZPEČOVACEJ TECHNIKY

TEXT A FOTO ALEŠ JANOTA, KRIS FEIT

V dňoch 23. – 24. mája 2022 sa uskutočnil v priestoroch košického hotelu Double Tree by Hilton 16. ročník medzinárodnej konferencie venovanej železničnej, oznamovacej a zabezpečovacej technike, ktorú už tradične organizovala firma Betamont, s. r. o. Zvolen pod garanciou Ministerstva dopravy a výstavby SR, ŽSR a Žilinskej univerzity v Žiline (FEIT, Katedry riadiacich a informačných systémov). Samotnej konferencii predchádzalo slávnostné otvorenie výstavy 100 rokov OZT na Slovensku v priestoroch žst. Košice a následný slávnostný raut 22. mája 2022 pri príležitosti osláv 20. výročia založenia spoločnosti Betamont s. r. o. a 100. výročia Oznamovacích a zabezpečovacích dielní Košice. V rámci úvodných podujatí zazneli okrem iného príhovory garantov (štátneho tajomníka MDaV SR, námestníka gen. riaditeľa ŽSR a rektora UNIZA), organizátora a niekoľko prednášok mapujúcich históriu daného odvetvia.

Za UNIZA vystúpil s prednáškou o histórii vzdelávania prof. Ing. Aleš Janota, PhD. Súčasťou slávnostného večera bolo aj ocenenie spoločností za zásluhy o rozvoj a udržanie OZT na Slovensku, zaslúžilých bývalých a súčasných zamestnancov OZT zo ŽSR a ďalších spoločností. Podujatie sa nezaobišlo bez emócií zúčastnených, pretože boli prítomní napr. aj absolventi prvých ročníkov začínajúcich svoje štúdium ešte na Vysoké škole železničnej v Prahe a končiaci až na VŠD v Žiline. Dvojdňová konferencia priniesla 12 odborných prednášok, ktorých zameranie umožnilo účastníkom získať aktuálne informácie o nových technológiách, vynárajúcich sa problémoch (napr. kybernetickej bezpečnosti), inováciách a víziách budúceho vývoja, stavu SŠ vzdelávania ako aj súčasných a často neľahkých podmienok železničnej prevádzky na Slovensku. Budúci 17. ročník by sa mal uskutočniť opäť v tradičnej a pôvodnej destinácii – Vy-

hniach. Na ilustračnom foto je jedno z udelených ocenení, ktoré získali viacerí pracovníci KRIS FEIT, menovito prof. Ing. Karol Rástočný, PhD., prof. Ing. Juraj Spalek, PhD., Ing. Peter Nagy, PhD. a prof. Ing. Aleš Janota, PhD. ●



KAJ FHV UNIZA NAVŠTÍVILI ŽIACI ZO ZŠ KARPATSKÁ

TEXT A FOTO RASTISLAV METRUK, KAJ FHV

Dňa 27. 4. 2022 navštívili Fakultu humanitných vied UNIZA žiaci 4. ročníka zo Základnej školy Karpatská, Žilina. Katedra anglického jazyka a literatúry FHV UNIZA, pod vedením doc. Rastislava Metruka a Mgr. Petry Vanákovéj, pripravili školákovi pestrý program. Po privítaní najmladších poslucháčov a ich pani učiteľiek, Mgr. Terezy Adamcovej a Mgr. Jany Madliakovej, na pôde Žilinskej univerzity v Žiline nasledovalo niekoľko praktických ak-

tívít zameraných na rozvoj jazykových zručností a systémov žiakov v anglickom jazyku pod vedením Mgr. Vanákovéj a vyučujúcej z Karabük University, Turecko, Selmy Parlakay Topbaş. Následne sa žiaci presunuli do prednáškovej miestnosti, kde sa mali možnosť stretnúť s poslucháčmi 1. ročníka bakalárskeho štúdia študijného programu učiteľstvo anglického jazyka a literatúry a výchovy k občianstvu. Naši najmladší kolegovia si následne

vyskúšali aktivitu zameranú na rozvoj anglickej výslovnosti, ktorú im pripravil doc. Metruk. Taktiež mali možnosť pozrieť si krátku ukážku z prednášky na vybrané témy anglickej fonológie. Návšteva pokračovala prezentáciou priestorov Katedry anglického jazyka a literatúry FHV UNIZA, v rámci ktorej sa mohli žiaci stretnúť so všetkými členmi katedry a oboznámiť sa s jazykovými učebňami alebo bohatou vybavenou katedrovou knižnicou. V závere stretnutia prebehla diskusia medzi školákmi a rodenou americkou hovoriacou, Caroline Kyzek M.A., počas ktorej sa deti mohli dozvedieť rôzne zaujímavosti. Návšteva bola v duchu priateľskej atmosféry zakončená spoločnou fotografiou, pričom sa obe zúčastnené strany zhodli, že na KAJ FHV UNIZA v dohľadnom čase prebehne ďalšie stretnutie podobného druhu, aby tak došlo k hlbšiemu rozvoju spolupráce v tejto oblasti. ●



ZÍSKAVANIE PRAKTICKÝCH ZRUČNOSTÍ ŠTUDENTOV

TEXT A FOTO RUDOLF REČLO, FBI

Vďaka dlhoročnej spolupráci Katedry požiarneho inžinierstva FBI UNIZA so Závodným hasičským útvárom Zahas v Žiari nad Hronom, pod vedením JUDr. Mariána Šmidu, sa dňa 21. 3. 2022 konali cvičenia na podporu rozvoja praktických zručností s hasičskou technikou pre študentov inžinierskeho študijného programu záchranné služby. Po príchode do Žiaru nad Hronom pred priemyselný park boli študenti poučení o základných pravidlách BOZP a presunuli sa na hlavnú vrátnicu firmy Slovalco, a. s., kde ich privítal autorizovaný bezpečnostný technik pán Pilník, urobil školenie BOZP, predstavil firmu a v krátkosti porozprával o bezpečnostných prvkoch vo firme.

Na hlavnej vrátnici spoločnosti Slovalco a. s. privítal študentov JUDr. Marián Šmida a Luboš Stajník. Študenti nastúpili do hasičských áut a začali objazd okolo areálu Slovalca, s ukážkou

viditeľných prvkov stabilných hasiacich zariadeniach, využívajúce rôzne hasiace látky (CO₂, pena, polostabilné SHZ), s výkladom ich podstaty, funkcie a prevádzky.

Po ukončení obhliadky sa pokračovalo na závodnom hasičskom útvare ZAHAS v rámci areálu priemyselného parku. Na útvare študentov privítali slúžiaci hasiči a technik BOZP, pani Želiarová v krátkosti vysvetlila študentom ako funguje technik BOZP a PO v rámci závodu, aké sú povinnosti ZHU a podobne. Následne sa študenti presunuli na ohlasovňu požiarov, kde veliteľ zmeny vysvetlil ako funguje ohlasovňa požiaru a aké sú úlohy spojovacej služby. Vysvetlil ako funguje EPS a ako hasiči reagujú na hlásenie požiaru. Tiež vysvetlil, aký je priebeh úkonov od ohlásenia požiaru po opustenie stanice na výjazd. Potom sa študenti presunuli do priestoru za hasičským útvárom, kam strojník

pristavil CAS 32 – T815 a študentom ukázal vybavenie vozidla. Študenti si mohli vyskúšať hasiace prístroje, útočné vedenie s využitím rozdeľovača, hasenie s pomocou lafetovej prúdnice, mali možnosť vidieť, ako funguje agregát na pretlakové vetranie priestoru a obsah sanitného vozidla.

Záujem študentov potvrdil aj pestrosť otázok, ktoré kladli počas celého praktického cvičenia. Praktického cvičenia sa zúčastnili aj študenti programu Erasmus z École nationale supérieure de techniques avancées Bretagne v Breste (Francúzsko).

Na záver, s poďakovaním, dobrým pocitom a prísľubom ďalších obdobných aktivít, bolo praktické cvičenie úspešne, bez akýchkoľvek problémov, ukončené. Ďakujeme Firme COUPE INVEST, ktorá je autoritou pre študijný program záchranné služby, za podporu a tešíme sa na ďalšiu spoluprácu. ●

VÝCVIK LEKTOROV Z FBI UNIZA V RÁMCI PROJEKTU TEACHMERGENCY

TEXT VIKTOR ŠOLTÉS, FBI UNIZA

FOTO JUSTINA PLUKTAITE, SPSCH Pardubice, VALÉRIA MORICOVÁ, FBI UNIZA

Záchrana ľudských životov v extrémnych situáciách patrí medzi najdôležitejšie činnosti profesionálnych záchranárov. Práve preto je nevyhnutné vytvárať príležitosti na výmenu praktických skúseností so záchranou osôb z rôznych situácií. Projekt Erasmus+ KA202: Preparation for emergency situations: teaching rescue, surviving and first aid – TeachMergency je zame-

raný na zdieľanie osvedčených postupov, know-how partnerských organizácií a zvyšovanie kvality vzdelávania profesionálnych záchranárov a hasičov. Na riešení projektu participujú traja partneri z troch krajín – Fakulta bezpečnostného inžinierstva UNIA (Slovenská republika), Střední průmyslová škola chemická Pardubice (Česká republika) a Výcviková škola hasičov (Ugniagesių gelbėtojų mokykla, Litva).

V rámci projektu boli doposiaľ realizované tri výcviky lektorov, za ktoré boli zodpovední jednotliví partneri. Prvý výcvik realizovaný Výcvikovou školou hasičov (Litva) bol zameraný na záchranu osôb z vody. Druhý výcvik bol zameraný na poskytovanie prvej pomoci. Tento výcvik bol realizovaný FBI UNIZA a dobrovoľníci zo SČK, územného spolku Žilina. Posledný výcvik lektorov, ktorý sa konal v dňoch 24.-29. mája, bol zameraný na záchranu osôb z vysokohorského prostredia a bol organizovaný koordinátorom projektu – Strednou priemyselnou školou chemickou v Pardubiciach. Projekt TeachMergency sa aktuálne dostáva do poslednej fázy a lektorov čaká implementácia nadobudnutých

poznatkov a zručností do vzdelávania budúcich profesionálnych záchranárov a hasičov, ktorého sa zúčastnia zástupcovia študentov z jednotlivých partnerských organizácií. Výstupom projektu budú aj videá, príručka a ďalšie školiace materiály, ktoré budú presne popisovať postup, ktorý by mali pri záchrane ľudských životov využiť nie len profesionáli, ale aj široká verejnosť. ●



ZÁVEREČNÝ WORKSHOP STAKEHOLDEROV PROJEKTU CHANGE

TEXT VERONIKA MEŠKOVÁ

V dňoch 26. - 27. 4. 2022 sa v portugalskom Aveire konal záverečný workshop určený pre stakeholderov projektu CHANGE. Workshop bol záverečným štvorročného úsilia predstaviteľiek a predstaviteľov projektového konzorcia.

Prostredníctvom projektu CHANGE sa v inštitúciách piatich krajín, medzi nimi i na Žilinskej univerzite, navrhli a implementovali opatrenia v rámci plánov rodovej rovnosti. Projektoví partneri sa okrem pôsobenia na svojich domovských pracoviskách usilovali o nadviazanie kontaktov a spoluprácu aj s ďalšími organizáciami realizujúcimi výskum (RPOs), rovnako i s organizáciami pre rozdeľujúcimi financie na podporu vedy a výskumu (RFOs). Tieto dve skupiny subjektov boli zároveň i cieľovou skupinou záverečného workshopu s názvom „Spoločne vytvárame poznatky o rodovej rovnosti“.

Podujatie bolo otvorené rektorom University of Aveiro a príspevkom prezidentky Komisie pre rovnosť v práci a zamestnaní v Portugalsku.

Rečníčky a rečníci sa venovali témam ako humanizácia inštitúcií vyššieho vzdelávania, potreba dôvery a aplikácia participatívneho prístupu pri zavádzaní inštitucionálnych zmien a ďalším. Pani Marcela Linková z Českej akadémie vied, v rokoch 2017-2021 predsedkyňa jednej z pracovných skupín ERAC (Výboru pre Európsky výskumný priestor a inovácie) zameranej na podporu rodovej rovnosti vo výskume a inováciách, vystúpila s príspevkom týkajúcim sa reforiem hodnotenia projektov. Konkrétne hovorila i o tzv. eligibility kritériu programu Horizont Európa- plánoch rodovej rovnosti. Spoločným menovateľom okrem príspevkov boli diskusie pri okrúhlych stoloch medzi účastníkmi a účastničkami podujatia. Ich cieľom bolo nielen zdieľanie príkladov dobrej praxe ale i návrhy odporúčaní. Niektoré sekcie boli určené konkrétne pre RPOs, iné pre RFOs. Žilinskú univerzitu na podujatí reprezentovala i vedúca Oddelenia medzinárodných výskumných projektov- Eradiate+ a zároveň členka UNIZA CHANGE tímu prof. Tatiana

Kováčiková. Veronika Kunová, vedúca oddelenia personálnej a sociálnej práce a tiež členka UNIZA tímu vystúpila v rámci panelovej diskusie. Zdieľala svoje skúsenosti z implementácie projektu. Veronika Mešková, UNIZA CHANGE koordinátorka, participovala na panelovej diskusii zameranej na zhodnotenie vplyvu eligibility kritéria Horizont Európa na realizáciu opatrení rodovej rovnosti a zároveň moderovala posterovú sekciu workshopu.

Tešíme sa, že Slovensko patrilo ku krajinám s najvyšším zastúpením účastníkov a účastničiek. Na workshop sa k nám pridali i kolegyně z Univerzity Komenského v Bratislave, Univerzity Mateja Bela, Slovenskej technickej univerzity, Technickej univerzity v Košiciach, CVTI SR a generály riaditeľ Sekcie vedy a techniky MŠVVaŠ SR, p. Robert Ševčík.

Pevne veríme, že workshop bol pre zúčastnených prínosom a bude povzbudením do ďalších aktivít. ●

PUTOVNÝ POHÁR UDRŽALI NA PÔDE FBI UNIZA

TEXT A FOTO MICHAL BALLAY, IVETA MARKOVÁ, FBI UNIZA

Dňa 13. 4. 2022 sa uskutočnil 11. ročník medzinárodnej športovo-vedomostnej súťaže Tímový záchranár pre študentov stredných a vysokých škôl študujúcich v oblasti ochrany pred požiarmi. Podujatie sa uskutočnilo v areáli Strednej školy požiarnej ochrany MV SR v Považskom Chlmcu a otvorila ho riaditeľka školy plk. JUDr. Elena Vávrová, PhD.

Cieľom súťaže je skĺbiť teoretické vedomosti nadobudnuté počas štúdia s praktickým overením svojich zručností pri hasičských disciplínach a fyzickej zdatnosti. Teoretická časť pozostávala z vedomostného testu z oblasti ochrany

pred požiarmi a športová časť predstavovala súťaž dvojíc v disciplínach simulujúcich činnosť hasičov. Súťaž mala kategórie: muži stredné školy, muži vysoké školy a ženy. Celkovo súťažilo 32 dvojíc, z toho 12 v kategórii muži stredné školy, 15 v kategórii muži vysoké školy a 5 v kategórii ženy.

Po otvorení súťaže veliteľom súťaže Ing. Milanom Konárik, PhD. sa predstavili jednotlivé disciplíny ukázkovým prevedením dvojice študentov inžinierskeho štúdia záchranné služby. S obsahom jednotlivých disciplín boli študenti oboznámení zverejnenými propozíciami súťaže.

Súťaž sa realizovala v príjemnej športovej slnečnej atmosfére, bez úrazu a vznesenia protestu hlavnému rozhodcovi doc. Ing. Jozefovi Svetlikovi, PhD. Výhercov prišla oceniť dekanke FBI doc. Ing. Eva Sventeková, PhD., ktorá popriala všetkým zúčastneným a za blahoželala víťazom. V kategórii ženy sa na prvom mieste zúčastnili štu-

dentky FBI VŠB-TU Ostrava Kristýna Tessarzová a Karolína Fukalová, v kategórii muži stredné školy sa na prvom mieste zúčastnila dvojica Jakub Kordiak a Miroslav Pauček zo Strednej odbornej školy stavebnej, Žilina, a v kategórii muži vysoké školy získali prvenstvo študenti 3. ročníka bakalárskeho študijného programu záchranné služby Jakub Kučera a Ondrej Kubáščík a udržali putovný pohár na pôde FBI UNIZA. Veríme, že v nastolenom trende budeme pokračovať aj v budúcom školskom roku. Ďakujeme organizátorom podujatia Ing. Michalovi Ballayovi, PhD. a Ing. Kristiánovi Slašťanovi ako aj všetkým zúčastneným na organizácii medzinárodnej športovej – vedomostnej súťaže, ktorá spája študentov a zároveň ukazuje náročnosť, ktorá je na budúceho hasiča záchranára kladená. ●



SLÁVNOSTNÉ ODOVZDÁVANIE CERTIFIKÁTOV Z PRAXE NA FRI UNIZA

TEXT FRI UNIZA

Dňa 20. apríla 2022 sa uskutočnilo slávnostné odovzdávanie certifikátov ADOIT. Ide o nástroj od spoločnosti BOC Group podporujúci zosúladienie a zlepšovanie podnikových cieľov a stratégie s IT. Platforma umožňuje riadiť a analyzovať závislosti medzi aktivitami podniku, analyzovať, plánovať, riadiť a implementovať podnikovú IT architektúru.

Na Fakulte riadenia a informatiky UNIZA sme privítali zástupkyňu spoločnosti BOC Information Technologies Consulting Tatianu Šeríkovú, ktorá certifikáty slávnostne odovzdala študentom. Poďakovanie patrí nášmu kolegovi doc. Ing. Gabrielovi Komanovi, PhD. z Katedry manažérskych teórií, ktorý zastrešuje certifikáciu ADOIT na našej fakulte a taktiež nášmu kolegovi doc. Ing. Radoslavovi Jankalovi, PhD. z Katedry manažérskych teórií za dlhoročné rozvíjanie spolupráce so spoločnosťou BOC Group.

Študenti FRI UNIZA majú možnosť získať certifikát bezplatne v rámci predmetu podnikové informačné systémy. Študentom a študentkám srdečne blahoželáme k získaniu certifikátov ADOIT a prajeme im veľa ďalších študijných úspechov. Zároveň srdečne blahoželáme študentom FRI UNIZA k získaniu priemyselných certifikátov Fortinet Network Security Expert 4 (NSE 4) v hodnote 400 USD. Vďaka uzavretej spolupráce s medzinárodnou firmou Fortinet, ktorá vyvíja softvér a zariadenia pre kybernetickú bezpečnosť, majú naši študenti možnosť získať tento prestížny certifikát zadarmo v rámci predmetu zabezpečenie sietí zariadeniami Fortinet, v rámci ktorého sa pripravujú na certifikáciu. Zároveň chceme poďakovať doc. Ing. Jozefovi Papánovi, PhD. z katedry informačných sietí, ktorý zastrešuje Fortinet akadémiu na našej fakulte. ●

POĎAKOVANIE NADÁCII INPROP

TEXT VILIAM LENDEL, FRI UNIZA

Vďaka Nadácii INPROP Fakulta riadenia a informatiky UNIZA vybavila seminárne učebne a počítačové laboratóriá modernou informačno-komunikačnou technológiou na podporu online a hybridnej výučby. Interaktívne data-projektory, tablety, webkamery, konferenčné mikrofóny

a rôzne iné príslušenstvo prispeli k skvalitneniu výučby najmä počas pandémie. Touto cestou sa chceme poďakovať Nadácii INPROP za finančný príspevok vo výške 10 000 EUR a tešíme sa na ďalšiu spoluprácu. ●

TURNAJ FIRST LEGO LEAGUE 2022 NA FRI UNIZA

TEXT A FOTO VILIAM LENDEL, FRI UNIZA

Dňa 22. apríla 2022 sa na Fakulte riadenia a informatiky UNIZA uskutočnil regionálny turnaj súťaže FIRST LEGO League. Ide o najväčšiu robotickú súťaž pre žiakov základných a stredných škôl vo veku od 9 do 16 rokov, ktorej hlavným cieľom je podpora vzdelávania v oblasti vedy, techniky, inžinierstva a matematiky. Do súťaže sa zapojilo 14 tímov zložených z približne 100 žiakov zo Žiliny, Martina, Bratislavy, Ružomberka, Púchova, Dubnice nad Váhom, Dolného Kubína a Horného Slna.

Vítazom i zúčastneným žiakom srdečne blahoželáme a veríme, že sa budú aj naďalej s takým zápalom venovať oblasti IT. Poďakovanie patrí partnerom fakulty za finančnú i materiálnu podporu tohto podujatia, konkrétne spoločnostiam M2M Solutions, Scheidt&Bachmann Slovensko a ICZ Slovakia.

Za výbornú organizáciu chceme poďakovať našim kolegyniam a kolegom v rolích hlavných organizátorov, rozhodcov, porotcov a tiež študentom z FRI Clubu.

Ďakujeme a tešíme sa na ďalší ročník. ●



JARNÉ UPRAŤOVANIE NA FRI UNIZA

TEXT A FOTO FRI UNIZA

Koncom marca sa uskutočnila fakultná brigáda s názvom Jarné upratovanie. Spoločne sa nám podarilo vyčistiť priestor vo vonkajšej oddychovej zóne, kde vznikne FRI čítareň s hojdacími sieťami. Milo nás prekvapila rekordná účasť. Do brigády sa zapojilo viac ako 150 študentiek a študentov. Ďakujeme akademickej obci (vyučujúcim, zamestnancom, doktorandom, študentom) za ich aktívnu účasť. V súčasnosti sú naplánované ďalšie kroky tak, aby bol terén vyrovnaný a následne bola zasiať tráva. Veríme, že FRI čítareň slávnostne otvoríme v septembri v rámci podujatia FRIČkovica. ●



INFORMÁCIE ZO ZASADNUTIA AS UNIZA

TEXT: RÓBERT HUDEC, PREDSEDA AS UNIZA
ZAPÍSAĽA: IRENA KUBINOVÁ, TAJOMNÍČKA AS UNIZA

17. zasadnutie AS UNIZA

Dňa 25. 4. 2022 sa uskutočnilo 17. zasadnutie AS UNIZA. Rokovanie otvoril a viedol predseda AS UNIZA prof. Ing. Róbert Hudec, PhD.

Po schválení návrhu programu rokovania predložil rektor UNIZA prof. Ing. Jozef Jandačka, PhD. návrh rozpočtu výnosov a nákladov Žilinskej univerzity v Žiline na rok 2022. V úvode rektor UNIZA informoval o poklese rozpočtu oproti roku 2021. Následne priblížil základné východiská pre delenie rozpočtu. Dodal, že rozpočet má určité zložky účelovo viazané pre konkrétne súčasti. Doplnil, že pokrytie celouniverzitných potrieb bolo kreované tak, aby kopirovalo príslušné percento poklesu rozpočtu. Následne bol rozpočet delený medzi fakulty a výkonové súčasti v zmysle platnej metodiky MŠVVaŠ. Dodal, že každá výkonová súčasť sa podieľa svojim percentom výkonov. Okrem rozdelenia finančných prostriedkov pre jednotlivé súčasti sú v návrhu rozpočtu zakomponované vzájomné kompromisy medzi pracoviskami. Rektor UNIZA dodal, že predložený návrh rozpočtu bol prijatý na mimoriadnom kolégiu rektora dňa 11. 4. 2022. Predseda Hospodárskej komisie prof. Ing. Tomáš Klieštík, PhD. informoval o hlasovaní na zasadnutí komisie. Dodal, že členovia komisie vyslovili požiadavku, aby v budúcnosti bol rozpočet predložený členom AS UNIZA v dostatočnom časovom predstihu. Predseda Kontrolnej komisie Ing. Pavol Podhora, PhD. informoval o hlasovaní na zasadnutí komisie a v závere dodal, že komisia odporučila predložený návrh na prijatie. AS UNIZA návrh schválil.

V ďalšom bode programu predseda AS UNIZA predložil návrh výročnej správy o činnosti AS UNIZA za rok 2021. Uviedol, že zápisy zo zasadnutí AS UNIZA, ako aj prerokované materiály, sa v úplnom znení nachádzajú na intranete UNIZA. Skrátené zápisy zo zasadnutí AS UNIZA boli pravidelne publikované v Spravodajcovi UNIZA. Následne informoval, že v roku 2021 došlo k zmene predsedu a podpredsedu AS UNIZA.

Ďalej sa venoval zmenám v zložení AS UNIZA za rok 2021. Informoval, že v roku 2021 sa uskutočnilo osem zasadnutí AS UNIZA. Následne predseda AS UNIZA prezentoval materiály a témy, ktorým sa AS UNIZA v uplynulom roku venoval. Členovia AS UNIZA nemali k návrhu správy pripomienky. AS UNIZA návrh schválil.

Následne rektor UNIZA predložil návrh výročnej správy o činnosti Žilinskej univerzity v Žiline za rok 2021. Uviedol, že výročnú správu o činnosti UNIZA za rok 2021 predkladá v zmysle zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách v znení neskorších predpisov. Predseda Hospodárskej komisie prof. Ing. Tomáš Klieštík, PhD. informoval o hlasovaní na zasadnutí komisie a dodal, že komisia nemala k návrhu pripomienky. Predseda Kontrolnej komisie Ing. Pavol Podhora, PhD. uviedol, že komisia nevzniesla žiadne zásadné pripomienky k návrhu a odporučila predložený návrh na prijatie. Pedagogická komisia stanovisko nepredložila, keďže sa nepodarilo zvolať uznášaniashopnú komisiu. V následnej diskusii sa RNDr. Hynek Bachratý, PhD. pýtal na hodnotiacu časť výročnej správy a fyzickú formu správy. Otázku zodpovedal prorektor pre medzinárodné vzťahy a marketing prof. Ing. Jozef Ristvej, PhD., ktorý v úvode poďakoval všetkým fakultám a ústavom za spracovanie správy. Dodal, že správa bola vypracovaná v zmysle predpisu z MŠVVaŠ. Informoval o termíne doručenia elektronickej verzie a dvoch výtlačkov výročnej správy na MŠVVaŠ. Doplnil, že hodnotiaca časť sa nachádza v úvode, po ktorom nasledujú faktografie, ktoré požaduje ministerstvo. AS UNIZA návrh schválil. Ďalej rektor UNIZA predložil návrh Smernice č. 231 - Karta tvorivého zamestnanca a doktoranda Žilinskej univerzity v Žiline v Portáli zamestnanca UNIZA. Uviedol, že smernica súvisí s realizáciou vnútorného systému zabezpečovania kvality na UNIZA. Následne v krátkosti objasnil predmet tejto smer-

nice. Smernica popisuje, čo je potrebné sledovať u zamestnancov a doktorandov a súvisí so štandardami tvorivej činnosti. Na základe tejto smernice sa vytvorí elektronický systém pre zber dát. V smernici sú uvedené jednotlivé aktivity zamestnanca a ich časové horizonty. Predsedníčka Legislatívnej komisie doc. Ing. JUDr. Alena Novák Sedláčková, PhD. uviedla pripomienky komisie. Navrhovateľ pripomienky akceptoval a zapracoval do návrhu. Následne bola doplnená smernica zverejnená medzi materiály. V závere dodala, že komisia odporučila predložený materiál na prerokovanie AS UNIZA. Pedagogická komisia stanovisko nepredložila, keďže sa nepodarilo zvolať uznášaniashopnú komisiu. Smernicu č. 231 AS UNIZA prerokoval bez pripomienok.

Následovalo prerokovanie návrhov dodatkov k smerniciam, ktoré predložil rektor UNIZA. AS UNIZA prerokoval bez pripomienok: Dodatok č. 1 k Smernici č. 203 - Pravidlá pre tvorbu odporúčaných študijných plánov študijných programov na Žilinskej univerzite v Žiline; Dodatok č. 1 k Smernici č. 205 - Pravidlá na priradovanie učiteľov na zabezpečovanie študijných programov na Žilinskej univerzite v Žiline; Dodatok č. 1 k Smernici č. 210 - Štatút Akreditačnej rady Žilinskej univerzity v Žiline; Dodatok č. 1 k Smernici č. 213 - Politiky na zabezpečovanie kvality na Žilinskej univerzite v Žiline; Dodatok č. 1 k Smernici č. 214 - Štruktúry vnútorného systému zabezpečovania kvality na vytváranie, úpravu, schvaľovanie a zrušenie študijných programov na Žilinskej univerzite v Žiline; Dodatok č. 1 k Smernici č. 217 - Zdroje na podporu vzdelávacích, tvorivých a ďalších súvisiacich činností Žilinskej univerzity v Žiline; Dodatok č. 1 k Smernici č. 218 - Smernica o zhromažďovaní, spracovaní, analyzovaní a vyhodnocovaní informácií pre podporu riadenia študijných programov; Dodatok č. 1 k Smernici č. 221 - Spolupráca Žilinskej univerzity v Žiline s externými partnermi z praxe; Dodatok č. 1 k Smer-

nici č. 223 - Monitorovanie a periodické hodnotenie študijných programov; Dodatok č. 2 k Smernici č. 204 - Pravidlá pre vytváranie, úpravu, schvaľovanie a zrušenie študijných programov na Žilinskej univerzite v Žiline; Dodatok č. 1 k Smernici č. 216 - Zabezpečenie kvality doktorandského štúdia na Žilinskej univerzite v Žiline; Dodatok č. 1 k Smernici č. 208 - Pravidlá pre získavanie práv, zosúladovanie práv, úprava a zrušenie práv na habilitačné a inauguračné konanie na Žilinskej univerzite v Žiline; Dodatok č. 1 k Smernici č. 222 - Vnútorný systém zabezpečovania kvality na Žilinskej univerzite v Žiline.

AS UNIZA ďalej rokoval o návrhu Dodatku č. 2 k Smernici č. 209 - Študijný poriadok pre 1. a 2. stupeň vysokoškolského štúdia na Žilinskej univerzite v Žiline a návrhu Dodatku č. 4 k Smernici č. 110 - Študijný poriadok pre tretí stupeň vysokoškolského štúdia na Žilinskej univerzite v Žiline. AS UNIZA oba návrhy schválil.

V ďalšom bode rokovania rektor UNIZA predložil návrh na odpis pohľadávky. Uviedol, že ide o odpis pohľadávky voči dlžníkovi FVD HOUSE Ltd. Hospodárska a Kontrolná komisia nemali pripomienky k predloženému návrhu. AS UNIZA súhlasil s odpisom pohľadávky. V ďalšom bode programu rektor UNIZA predložil návrh na odsúhlasenie predaja nehnuteľností. V úvode návrh odôvodnil. Predmetný majetok je vo vlastníctve UNIZA. Ide o pozemok, sklad a prístrešok nachádzajúci sa na pozemku. Dodal, že na určenie hodnoty uvedených nehnuteľností bol vypracovaný znalecký posudok. Hospodárska komisia nemala pripomienky k predloženému návrhu. Členovia komisie vyjadrili podporu odpredaju dubiόzného majetku. Kontrolná komisia nemala pripomienky k predloženému návrhu a odporučila predložený návrh na prijatie. AS UNIZA súhlasil s predloženým návrhom.

V bode Rōzne AS UNIZA prijal informáciu o oznámení funkcií, zamestnaní,

činností a majetkových pomerov rektora UNIZA. Ďalej predseda AS UNIZA informoval o účele čerpania financií z prostriedkov pridelených AS UNIZA. Nasledovala diskusia, ktorá sa týkala lehoty prekladania finálneho návrhu rozpočtu. Ing. Peter Tarábek, PhD. navrhol predĺžiť lehotu prekladania finálneho návrhu rozpočtu dekanom fakúlt a členom AS UNIZA. V ďalšej časti sa RNDr. Hynek Bachratý, PhD. zaujímal o priebehu pomoci ukrajinským študentom.

V závere predseda AS UNIZA poďakoval za účasť a aktívnu spoluprácu a zasadnutie ukončil. Materiály sú v plnom znení k dispozícii na intranete UNIZA v priečinku UNIZA dokumenty/Akademický senát/Zasadnutia AS UNIZA/3 Archivované materiály zo zasadnutí AS UNIZA/rok 2022. ●

MEDZINÁRODNÁ KONFERENCIA ELEKTRO 2022

TEXT A FOTO PAVOL ŠPÁNIK, PETER HOCKICKO, SILVIA PIRNÍKOVÁ, FEIT UNIZA

V dňoch 23. - 26. mája 2022 sa konala v poradí už štrnástá medzinárodná konferencia ELEKTRO 2022 pod záštitou Fakulty elektrotechniky a informačných technológií Žilinskej univerzity v Žiline (FEIT UNIZA), v spolupráci s dlhoročnými partnermi fakulty - University of Catania, IT a Silesian University of Technology, PL. Miestom konania konferencie bol Krakov - historické centrum Poľska, a tiež aj sídlo významných poľských univerzít. Žiaľ, z dôvodu pandémie spôsobenej COVID-19, sa uskutočnila kombinovanou formou - ako videokonferencia prostredníctvom aplikácie Webex Cisco Event a prezenčne za osobnej účasti 58 účastníkov v Krakove. Formou online sa zúčastnilo 45 prezentujúcich.

Konferencia bola technicky sponzorovaná spoločnosťou IEEE. Odborným garantom konferencie bol prof. Ing. Pavol Špánik, PhD., dekan fakulty elektrotechniky a informačných technológií. Konferencia je už niekoľko rokov indexovaná v medzinárodnej databáze IEEE Xplore®, SCOPUS a od roku 2015 aj vo Web of Science.

Príspevky prezentované ELEKTRO 2022 boli orientované ako na oblasť výskumnej činnosti, tak aj na diseminačné aktivity, realizované v rámci pedagogického procesu a STEM (Science, Technology, Engineering a Mathematics) vzdelávania. Výskumná oblasť bola zastúpená predovšetkým problematikou smart a green energie, elektrických strojov a dopravných systémov. Tiež boli prezentované inteligentné mestá, informačné a komunikačné technológie, rádiové a mobilné siete, fotonické štruktúry, multimediálne technológie, spracovanie digitálneho signálu, výkonové polovodičové systémy, mechatronika, autotronika, robotika, riadenie výkonových elektrických sietí, elektronická

mobilita, automatizácia, bezpečnostné technológie pre riadiace a informačné systémy, využitie akustických a optických vln na skúmanie kondenzovaných látok, optoelektronika, fotonika a nanotechnológie, biomedicínske inžinierstvo a e-health technológie v spolupráci s Jesseniou lekárskou fakultou v Martine UK v Bratislave.

Akceptované články boli publikované v elektronickom zborníku, pričom budú zaradené do v medzinárodnej databázy IEEE Xplore®. Taktiež budú uvedené v relevantných medzinárodných databázach SCOPUS a Web of Science. Na záver by sme chceli poďakovať predsedníctvu IEEE za technickú podporu, vďaka ktorej bude konferencia ELEKTRO 2022 zaradená medzi významné medzinárodné konferencie, a tiež aj spoločnosti A2B, s.r.o. - hlavnému sponzorovi konferencie ELEKTRO 2022 a ďalším sponzorom - ON Semiconductor Limited, Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a.s., Brose, Schaeffler Kysuce, spol. s r.o. za ich finančnú podporu.

Tešíme sa a zároveň srdečne pozývame kolegov na ďalšie stretnutie o dva roky počas ELEKTRO 2024. ●



AKADEMICKÉ MAJSTROVSTVÁ SR 2022 NA UNIZA

TEXT ĽUDMILA MALACHOVÁ

FOTO ARCHÍV ÚTV UNIZA

Výkonný výbor Slovenskej asociácie univerzitného športu na svojom zasadnutí schválil pre Akademické majstrovstvá Slovenskej republiky 2022 súťaže v nasledovných športoch: aerobik maratón, aerobik športový, atletika, basketbal, 3x3 basketbal, futbal, orientačný beh, plávanie, plážový volejbal, silový trojboj, šerm, tanečný šport, volejbal, vzpieranie a zápasenie. Žilinská univerzita v Žiline sa uchádzala o usporiadanie Akademických majstrovstiev SR 2022 v boulderingu, klasickom silovom trojboji a v šachu. Pozrime sa na jednotlivé súťaže podrobnejšie.

16. mája 2022 sa v zasadačke Vedeckej rady Žilinskej univerzity v Žiline konali AM SR 2022 v rapid šachu za účasti 17 pretekárov. Celodenné boje priniesli aj veľmi napäté situácie. Najlepších pretekárov slávnostne dekoroval prof. Ing. Jozef Ristvej, PhD., EMBA, prorektor pre medzinárodné vzťahy na UNIZA. Zlatú medailu pre Žilinskú univerzitu v Žiline vybojovala Stella Sánková (FRI).

V stredu 18. 5. 2022 sa uskutočnili v priestoroch K2 Lezeckej steny v Žiline AM SR 2022 v boulderingu. Lezecká disciplína, ktorú sa do programu AM SR podarilo zaradiť po šiestich rokoch, mala patričný úspech. V ženskej a mužskej kategórii si medzi sebou zmerali sily študenti univerzít, vysokých škôl a maturanti z rôznych kútov Slovenska. Kvalifikačné kolo s 5 bouldrami absolvovalo celkovo 29 pretekárov, z toho 5 žien. Mnohí zo študentov mali na lezeckej súťaži svoju premiéru. Do finálového kola mohlo postúpiť 8 najlepších pretekárov vo svojej kategórii. O výslednom poradí rozhodli výkony študentov a študentiek v 4 finálových bouldroch, ktoré boli postavené špeciálne pre každú kategóriu zvlášť. Nás veľmi teší, že študenti UNIZA získali v silnej konkurencii kompletnú medailovú zbierku. Zlato vybojoval Peter Kuric (FBI), striebornú priečku obsadila Veronika Kuhejdová (FBI) a bronz patrí Dávidovi Matisovi (FRI). Ceny pre najlepších pretekárov v závere tejto vydarenej športovej akcie odovzdávali rektor UNIZA prof. Ing. Jozef Jandačka, PhD. a riaditeľ ÚTV UNIZA

PaedDr. Róbert Janikovský. Jedinečnú atmosféru lezeckých pretekov počas celého podujatia skvelou hudbou a komentom dotvorili a zabezpečili študenti z RAPEŠa.

Silový trojbojár súťažili 24. mája 2022 v priestoroch Športcentra na Hlinách V. Na slávnostnom otvorení akcie sa pretekárom prihovril prof. Ing. Karol Matiaško, PhD., prorektor pre informačné systémy na UNIZA. O titul akademického šampióna súťažilo 16 pretekárov (z toho 2 ženy), čo bolo vzhľadom na veľkú členskú základňu na Slovensku primerané. Podujatie malo vysokú špor-



tovú úroveň a bolo kvalitne zorganizované. Žilinskú univerzitu reprezentovali štyria pretekári. Víťazstvo v kategórii 93kg a zároveň 2. miesto v absolútnom poradí si vybojoval Branislav Caban (FRI). Striebornú medailu v kategórii 105kg získal Peter Vislocký (FBI). Matúš Mikula (SvF) bol v rovnakej kategórii piaty. Víťazom kategórie 120kg sa stal Milan Demko (SjF).

Naši reprezentanti absolvovali akademické boje aj na iných miestach. Dňa 23. 5. 2022 sa na Fakulte telesnej výchovy a športu Univerzity Komenského v Bratislave konali AM SR v plávaní. Aj napriek silnej konkurencii sa našim plavcom podarilo získať pódiové umiestnenie. V mužskej štafete

na 4x50 metrov voľný spôsob, obsadili krásne tretie miesto. Úspešná štafeta plávala v zložení: Martin Mazúch, Dominik Dvorský, Damián Konečný (všetci FRI) a Tomáš Niedl (UK Bratislava).

25. – 26. 5. 2022 sa pod záštitou TU Košice uskutočnili AM SR vo volejbale mužov a žien s účasťou športovcov Žilinskej univerzity v Žiline. V kategórii žien medzi sebou súperili UKF Nitra, UK Bratislava, PU Prešov a UNIZA Žilina. Naše reprezentantky museli uznať kvalitu súperiek, v mnohých prípadoch hráčok extraligových družstiev a obsadili nepopulárne 4. miesto. Iná situácia bola v súťaži mužov. Reprezentanti Žilinskej univerzity zaslúžene vybojovali strieborné medaily, keď nestačili len na SPU Nitra. Naše víťazstvá v zápasoch pramenili hlavne z obrovskej bojovnosti a v kolektívnom výkone, čo ocenili aj naši súper a ich tréneri. Veľkým zadostučením pre nás bolo vyhlásenie nášho hráča Tomáša Sobeka (FRI) za najlepšieho hráča AM SR 2022. Výkony našich basketbalistov na vrcholných akademických podujatiach zviditeľňujú Žilinskú univerzitu už pekných pár sezón. Nebolo tomu ináč ani na aktuálnych AM SR 2022 v basketbale mužov a žien, ktoré zastrešovala UK Bratislava. Po tuhých bojoch si titul akademického majstra odniesol domáci tím, basketbalisti UNIZA získali cenné strieborné medaily.

Všetkým našim športovcom ďakujeme za vzornú reprezentáciu Žilinskej univerzity! ●



VYSOKOŠKOLSKÁ BEDMINTONOVÁ LIGA UNIZA 2021/2022

TEXT ZUZANA KAZÁNIOVÁ, ÚTV UNIZA

Ústav telesnej výchovy UNIZA organizoval v tomto akademickom roku pre študentov a študentky UNIZA už 3. ročník Vysokoškolskej bedmintonovej ligy.

Do súťaže, ktorá sa konala každý štvrtok od 19,30 hod. v Športcentre Stará menza na Hlinách V., sa prihlásilo 21 študentov a 7 študentiek. Hráči odohrali každý týždeň turnaj vo dvojhre. Podľa umiestnenia im boli pridelené body. Súťaž prebiehala dlhodobo od 18. 10. 2021 až do 12. 5. 2022. V máji 2022 sa uskutočnil záverečný turnaj, na ktorom boli vyhlásení víťazi Vysokoškolskej bedmintonovej ligy.

Študenti bojovali do posledného zápasu, lebo konečné poradie ešte nebolo rozhodnuté. Nakoniec celú súťaž vyhral Michal Jastraban, na druhom mieste sa umiestnil Matúš Bohunický a tretiu priečku obsadil Adam Lesíčko (všetci FRI).

Medzi študentkami o víťazke bolo rozhodnuté už pred poslednými dvoma kolami. Stala sa ňou Martina Langsfeldová (SvF), na druhom mieste skončila Veronika Bilinská (FRI) a tretiu priečku obsadila Iveta Mjartanová (FEIT). Počas celej súťaže bolo vidieť, ako sa hráči a hráčky zlepšujú v kvalite svojej hry. Všetci boli veľmi spokojní s priebehom vysokoškolskej súťaže, ako aj s možnosťou zahráť si túto súťaž počas celého školského roku 2021/2022.

Verím, že ďalší ročník Vysokoškolskej bedmintonovej ligy priláka ešte vyšší počet záujemcov. ●



PRESTÍŽNY 5-HODINOVÝ MARATÓN VO FUTSALE UNIZA POZNÁ VÍTAZA

TEXT ZUZANA IHNATIŠINOVÁ, ÚTV UNIZA FOTO ARCHÍV ÚTV UNIZA

Takmer sto študentov Žilinskej univerzity sa zúčastnilo 5-hodinového maratónu vo futsale. Podujatie sa uskutočnilo 13. mája 2022 v priestoroch telocvične T1 na Veľkom Dieli. Záštitu nad akciou prevzal Ústav telesnej výchovy UNIZA. Hlavným koordinátorom maratónu bol Mgr. Dušan Giba.

Proti sebe sa postavili dve družstvá. Jedno z nich tvorili reprezentanti internátov Hliny V. (študenti FPEDAS, SvF a FBI) a ich súperom boli maratónci reprezentujúci internáty Veľký Diel (študenti FRI, FEIT a Sjf). Počas celej akcie vládla vynikajúca atmosféra. Z hľadiska sa ozývali povzbudzujúce výkriky a potlesk pre oba tímy. Hráči aj futsalová lopta boli v pohybe počas celého päťhodinového zápolenia. Víťazom sa však mohlo stať iba jedno družstvo. Po urputnom boji si prvenstvo odniesli reprezentanti internátov Hliny V., ktorí zdolali svojich súperov z internátov Veľký Diel s konečným výsledkom 64:54.

Putovný pohár pre víťazné družstvo prevzala jediná žena na turnaji, hráčka Veronika Strončeková. Odovzdávanie účastníckych tričiek sa už nieslo v oslavnej a veselej nálade. Vďaka patrí aj chalanom z Rádia X a RAPEŠu, ktorí sprevádzali celý maratón slovom aj dobrou muzikou. ●

REKORDNÁ ÚČASŤ NA BEHU DO STREČNIANSKÝCH HRADNÝCH SCHODOV

TEXT LUDMILA MALACHOVÁ, ÚTV UNIZA FOTO ARCHÍV ÚTV UNIZA

Vo štvrtok 12. 5. 2022 sa po dvojročnej prestávke konal 25. ročník Behu do strečnianskych hradných schodov. Usporiadatelia pripravili tradičných 12 kategórií, takže súťažili deti, mládež, vysokoškoláci aj dospelí. Mládež z celého Žilinského kraja tvorila aj v tomto ročníku prevažnú väčšinu.

Na štart sa postavilo dovedna rekordných 417 pretekárov z celého Žilinského kraja. Traťou pretekov bolo 151 schodov. Zdolať ich v čo najkratšom čase bola neľahká úloha hlavne pre menej trénovaných pretekárov. Rekordérom 25. ročníka sa stal Mário Finík, študent Žilinskej univerzity v Žiline, ktorý dosiahol čas 37,75 sek.

Hlavnými organizátormi tohto vydareného športovo-kultúrneho podujatia boli Ústav telesnej výchovy Žilinskej univerzity a AC UNIZA. ●





Text a foto ÚTV UNIZA

SELL GAMES 2022 S ÚČASTOU ŠTUDENTOV ŽILINSKEJ UNIVERZITY V ŽILINE



Po štvorročnej odmlke sa v dňoch 18. – 23. mája 2022 zúčastnila 56-členná výprava reprezentantov UNIZA študentských športových hier SELL GAMES 2022 v lotyšskej Rige. Na tomto tradičnom medzinárodnom podujatí štartovalo spolu 1250 športovcov zo siedmich krajín. Naši reprezentanti sa v silnej konkurencii nestratili a predstavili sa v nasledovných športových disciplínach: atletika, basketbal 3x3 ženy, florbal, futbal, stolný tenis, volejbal muži a volejbal ženy. Najvýraznejší úspech na študentských hrách dosiahli florbalisti, ktorí si z Rigy priviezli na Slovensko cenné strieborné medaily. Pekné umiestnenie vybojova-

li aj ďalší naši športovci, keď tím basketbalistiek 3x3 skončil na 4. mieste, futbalisti, volejbalisti, volejbalistky obsadili 5. miesto a stolná tenistka Lenka Dzurová skončila šiesta. Súťaže sa konali na veľmi kvalitných športoviskách, ktoré spĺňali svetové štandardy. Počas pobytu v Rige si športovci prezreli krásne historické centrum mesta Riga, ktoré je hlavným a najväčším mestom Lotyšska. Domov sa účastníci hier vrátili pozitívne naladení a plní nezabudnuteľných zážitkov. Na tomto mieste chceme poďakovať vedeniu UNIZA za podporu a pomoc, vďaka ktorej sme sa mohli zúčastniť študentských športových hier SELL GAMES 2022.

